

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

13 NOVEMBRE 2003

Proposition de loi relative à l'internement des délinquants atteints d'un trouble mental

(Déposée par M. Stefaan De Clerck et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'un projet de loi qui a déjà été déposé à la Chambre des représentants le 7 avril 2003 (doc. Chambre, n° 50-2452/1 — 2002/2003).

Pour l'exposé des motifs, l'avant-projet et l'avis du Conseil d'État, on se référera au projet de loi.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2003-2004

13 NOVEMBER 2003

Wetsvoorstel betreffende de internering van delinquenten met een geestesstoornis

(Ingediend door de heer Stefaan De Clerck c.s.)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een wetsontwerp dat reeds op 7 april 2003 in de Kamer van volksvertegenwoordigers werd ingediend (stuk Kamer, nr. 50-2452/1 — 2002/2003).

Voor de memorie van toelichting, het voorontwerp en het advies van de Raad van State, wordt verwezen naar dat ontwerp.

Stefaan DE CLERCK.
Mia DE SCHAMPHELAERE.
Ludwig CALUWÉ.
Sabine de BETHUNE
Hugo VANDENBERGHE.

PROPOSITION DE LOI**DISPOSITIONS PRÉLIMINAIRES**Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'internement des délinquants atteints d'un trouble mental est une mesure de sûreté spécifique, destinée en même temps à protéger la société et à fournir aux internés les soins requis par leur état en vue de leur réintégration dans la société.

TITRE PREMIER

De la phase judiciaire de l'internementCHAPITRE 1er**Des expertises psychiatriques**

Art. 3

§ 1er. Lorsqu'un délinquant est poursuivi du chef d'un fait qualifié de crime ou de délit, les autorités judiciaires compétentes peuvent ordonner d'office une expertise psychiatrique, collégiale ou non, pluridisciplinaire ou résidentielle en vue :

1° d'établir si au moment des faits le délinquant était atteint d'un trouble mental qui a aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes;

2° d'établir s'il existe un lien causal entre ce trouble mental et les faits qui ont été commis;

3° d'établir si au moment de l'expertise, le délinquant est toujours atteint de ce trouble mental;

4° d'établir si du fait du trouble mental dont il est atteint le délinquant risque de commettre de nouvelles infractions;

5° de formuler un avis sur le traitement indiqué ou les mesures d'accompagnement indiquées.

§ 2. Les autorités judiciaires qui ont ordonné une expertise psychiatrique peuvent désigner un psychiatre référant afin qu'il procède sans délai à toutes les

WETSVOORSTEL**VOORAFGAANDE BEPALINGEN**

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

De internering van delinquenten met een geestesstoornis is een specifieke veiligheidsmaatregel die tegelijkertijd ertoe strekt de maatschappij te beschermen en aan de geïnterneerden de zorgen te verstrekken die hun toestand vereist met het oog op hun reïntegratie in de maatschappij.

TITEL I

Gerechtelijke fase van de internering

HOOFDSTUK I

Psychiatrisch deskundigenonderzoek

Art. 3

§ 1. Wanneer een delinquent wordt vervolgd wegens een als misdad of wanbedrijf omschreven feit, kunnen de bevoegde gerechtelijke instanties ambtshalve een multidisciplinair of residentieel, al dan niet collegiaal verricht psychiatrisch deskundigenonderzoek gelasten teneinde :

1° vast te stellen of de delinquent op het tijdstip van de feiten leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast;

2° vast te stellen of er een oorzakelijk verband bestaat tussen de geestesstoornis en de gepleegde feiten;

3° vast te stellen of de delinquent op het ogenblik van het onderzoek nog steeds lijdt aan de geestesstoornis;

4° vast te stellen of de delinquent door de geestesstoornis waaraan hij lijdt opnieuw misdrijven zou kunnen plegen;

5° een advies te geven over de aangewezen behandeling of begeleidingsmaatregelen.

§ 2. De gerechtelijke instanties die een psychiatrisch deskundigenonderzoek hebben gelast kunnen een referentiepsychiater aanwijzen om onverwijld

constatations utiles concernant le choix de l'expertise et son objet.

Art. 4

§ 1er. Lorsqu'il existe des raisons de croire qu'un délinquant, incarcéré en vertu de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive est atteint d'un trouble mental ayant aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes, l'autorité judiciaire compétente peut ordonner qu'il fasse l'objet d'une expertise psychiatrique avec mise en observation.

Dans ce cas, cette autorité prévoit que le délinquant sera transféré dans une section d'internement d'une prison désignée par le Roi spécialement équipée à cet effet afin d'être mis en observation.

Un fonctionnaire du service public fédéral Justice désigné par le ministre, ci-après dénommé «fonctionnaire de placement» désigne, en tenant compte dans la mesure du possible des indications données par l'autorité judiciaire à ce sujet, la section d'internement dans laquelle le délinquant doit être transféré. Pour prendre sa décision, ce fonctionnaire tient compte :

- a) de la capacité disponible;
- b) du fait que chaque personne doit pouvoir disposer, si possible, d'un espace de séjour individuel;
- c) de l'ordre et de la sécurité de la prison;
- d) des intérêts de l'expertise;
- e) du droit à des soins médicaux ou psychiatriques appropriés.

Si c'est indispensable pour obtenir une réponse aux questions posées dans l'article 3, l'autorité judiciaire compétente peut désigner un service psychiatrique fermé agréé par le Roi, le Centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique, créé par l'arrêté royal du 19 avril 1999, ou un autre service spécialisé dans l'exécution d'examens cliniques interdisciplinaires individuels dans lequel le délinquant sera transféré par ordonnance pour mise en observation. S'il est fait appel au Centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique, il convient d'agir selon une procédure à définir par le Roi.

§ 2. Durant la mise en observation, qui ne peut excéder quatre mois, le délinquant reste détenu sur la base des dispositions de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

§ 3. Lorsque la mise en observation prend fin, soit à l'expiration du délai de quatre mois prévu au § 2, soit

alle nuttige vaststellingen te doen met betrekking tot de keuze van het deskundigenonderzoek en tot het onderwerp ervan.

Art. 4

§ 1. Indien grond bestaat om aan te nemen dat een delinquent die is opgesloten overeenkomstig de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast, kan de bevoegde rechterlijke overheid gelasten dat hij wordt onderworpen aan een psychiatisch deskundigenonderzoek met observatie.

In dat geval bepaalt die overheid dat de delinquent ter observatie zal worden overgebracht naar een speciaal daartoe toegeruste afdeling internering van een gevangenis, door de Koning aangewezen.

Een door de minister aangewezen ambtenaar van de federale overheidsdienst Justitie, hierna te noemen «plaatsingsambtenaar», duidt, in de mate van het mogelijke rekening houdend met de aanwijzingen hieromtrent van de rechterlijke overheid, aan in welke afdeling internering de observatie dient te gebeuren. Deze ambtenaar houdt bij het nemen van zijn beslissing rekening met:

- a) de beschikbare capaciteit;
- b) het feit dat elke persoon zoveel als mogelijk moet kunnen beschikken over een eigen verblijfsruimte;
- c) de orde en veiligheid van de gevangenis;
- d) de belangen van het onderzoek;
- e) het recht op een aangepaste medische of psychiatische verzorging.

Indien dit onontbeerlijk is om een antwoord te krijgen op de vragen gesteld in artikel 3, kan de bevoegde rechterlijke overheid een door de Koning erkende gesloten psychiatische dienst, het Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum, ingesteld bij koninklijk besluit van 19 april 1999, of een andere dienst gespecialiseerd in de uitvoering van klinisch interdisciplinair gevalsonderzoek aanwijzen waarnaar de delinquent bij beschikking moet worden overgebracht om te worden geobserveerd. In de mate dat een beroep wordt gedaan op het Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum, gebeurt dit overeenkomstig een door de Koning te bepalen procedure.

§ 2. Tijdens de observatie, die vier maanden niet te boven mag gaan, wordt de delinquent in hechtenis gehouden op grond van de bepalingen van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

§ 3. Na afloop van de observatie, hetzij na het verstrijken van de termijn van vier maanden bedoeld in

par décision de l'autorité qui l'a ordonnée, le délinquant est réintégré dans une prison désignée par le fonctionnaire de placement et y reste détenu sous les liens du mandat d'arrêt, à moins que son internement immédiat ne soit ordonné conformément à l'article 6.

La mise en observation prend fin d'office avec la levée du mandat d'arrêt.

Art. 5

Le délinquant qui fait l'objet d'une expertise psychiatrique peut transmettre aux experts judiciaires, par courrier ou par télécopie, toutes informations utiles pour l'expertise fournies par le médecin de son choix. Le médecin choisi par le délinquant est informé des objectifs de la mise en observation ainsi que des examens médicaux effectués.

Les experts judiciaires se prononceront sur ces informations avant de conclure et les joindront à leur rapport.

CHAPITRE II

Des décisions judiciaires d'internement

Art. 6

§ 1er. Les juridictions d'instruction, sauf s'il s'agit d'un crime ou d'un délit politique ou de presse, et les juridictions de jugement peuvent ordonner, après une expertise psychiatrique, l'internement d'un délinquant :

- qui a commis un fait qualifié de crime ou de délit; et
- qui est atteint d'un trouble mental ayant aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes et;
- qui, du fait de son trouble mental, risque de commettre de nouvelles infractions.

§ 2. Si, au moment où l'internement est ordonné, l'inculpé ou l'accusé est détenu dans une prison ou si le juge ordonne par une décision spécialement motivée l'internement immédiat d'un inculpé ou d'un accusé, l'internement se déroule provisoirement dans une section d'internement d'une prison désignée par le fonctionnaire de placement, en tenant compte dans la mesure du possible des indications données par le juge à ce sujet.

§ 2, hetzij bij beslissing van de autoriteit die ze heeft gelast, wordt de delinquent opnieuw ondergebracht in een gevangenis aangewezen door de plaatsingsambtenaar en blijft aldaar in hechtenis op grond van het bevel tot aanhouding, tenzij overeenkomstig artikel 6 zijn onmiddellijke internering wordt bevolen.

De observatie wordt beëindigd in geval van opheffing van het aanhoudingsbevel.

Art. 5

De delinquent die aan een psychiatrisch deskundigenonderzoek wordt onderworpen kan aan de gerechtelijke deskundigen bij brief of door middel van een telefax alle voor het deskundigenonderzoek dienstige inlichtingen van de arts van zijn keuze overzenden. De door de delinquent gekozen arts wordt op de hoogte gebracht van de doelstellingen van de inobservatieneming en van de uitgevoerde medische onderzoeken.

De gerechtelijke deskundigen spreken zich over deze inlichtingen uit alvorens hun conclusies te formuleren en voegen deze inlichtingen toe aan hun verslag.

HOOFDSTUK II

Rechterlijke beslissingen tot internering

Art. 6

§ 1. De onderzoeksgerechten, tenzij het gaat om misdaden of wanbedrijven die worden beschouwd als politieke misdrijven of als drukpersmisdrijven, en de vonnisgerechten kunnen na een psychiatrisch deskundigenonderzoek de internering van een delinquent gelasten :

- die een als misdaad of wanbedrijf omschreven feit heeft gepleegd; én
- die lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast; én
- ten aanzien van wie het gevaar bestaat dat hij tengevolge van zijn geestesstoornis opnieuw misdrijven zal begaan.

§ 2. Indien de verdachte of de beschuldigde op het ogenblik dat de internering gelast wordt opgesloten is in een gevangenis of ingeval de rechter bij een met bijzondere redenen omklede beslissing de onmiddellijke internering van een verdachte of van een beschuldigde gelast, vindt de internering voorlopig plaats in een afdeling internering van een gevangenis die door de plaatsingsambtenaar, in de mate van het mogelijke rekening houdende met de aanwijzingen van de rechter hieromtrent, wordt aangewezen.

Au moment de prendre sa décision, ce fonctionnaire tient compte des critères énumérés à l'article 4.

Art. 7

§ 1er. Lorsque la chambre du conseil est saisie de la réquisition d'internement, le greffier de la chambre du conseil avertit l'inculpé, la partie civile et leurs conseils, par télécopie ou par lettre recommandée à la poste, que le dossier, en original ou en copie, est déposé au greffe pendant quinze jours au moins, qu'ils peuvent en prendre connaissance et en lever copie.

Lorsque l'instruction est complète, la chambre du conseil fait indiquer, quinze jours au moins d'avance, dans un registre spécial tenu au greffe, les lieu, jour et heure de la comparution. Ces délais sont ramenés à trois jours lorsqu'un des inculpés est en détention préventive. Le greffier avertit, par télécopie ou par lettre recommandée à la poste, l'inculpé, la partie civile et leurs conseils, que le dossier est mis à leur disposition au greffe en original ou en copie.

§ 2. L'inculpé, la partie civilement responsable et la partie civile comparaissent en personne ou se font représenter par un avocat.

La chambre du conseil peut ordonner la comparution en personne sans que sa décision ne soit susceptible de recours. La décision ordonnant cette comparution est notifiée à la partie intéressée à la demande du ministère public et est accompagnée d'une citation à comparaître à la date fixée par la chambre du conseil.

Si l'inculpé ne comparaît ni en personne ni en la personne de l'avocat après avoir comparu à la séance d'introduction conformément à l'alinéa 1er, une décision réputée contradictoire est rendue et est notifiée à l'inculpé à la demande du ministère public. Un mandat d'amener peut être décerné à l'égard de l'inculpé.

§ 3. La chambre du conseil siège en audience publique sur la base du rapport du juge d'instruction après avoir entendu le ministère public, l'inculpé, la partie civile et la partie civilement responsable ou leur avocat.

La chambre du conseil peut ordonner le huis clos à la demande du procureur du Roi, de l'inculpé, de la partie civile ou de leur avocat en vue de la protection de la vie privée de ces derniers.

§ 4. Les juridictions d'instruction et de jugement appelées à statuer sur une réquisition ou une demande

Deze ambtenaar houdt bij het nemen van zijn beslissing rekening met de in artikel 4 vermelde criteria.

Art. 7

§ 1. Wanneer de vordering tot internering bij de raadkamer aanhangig is gemaakt, stelt de griffier van de raadkamer de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun advocaten per faxpost of bij een ter post aangetekende brief in kennis dat het dossier in origineel of in kopie is neergelegd ter griffie gedurende ten minste vijftien dagen, dat ze er inzage van kunnen hebben en er kopie van kunnen opvragen.

Wanneer het onderzoek volledig is, laat de raadkamer, ten minste vijftien dagen vooraf in een daartoe bestemd register ter griffie melding maken van plaats, dag en uur van verschijning. Deze termijnen worden teruggebracht tot drie dagen indien een van de inverdenkinggestelden zich in voorlopige hechtenis bevindt. De griffier stelt de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun advocaten in kennis per faxpost of bij een ter post aangetekende brief dat het dossier op de griffie in origineel of in kopie ter beschikking ligt.

§ 2. De verdachte, de burgerrechtelijke aansprakelijke partij en de burgerlijke partij verschijnen persoonlijk of in de persoon van een advocaat.

De raadkamer kan de persoonlijke verschijning bevelen, zonder dat tegen haar beslissing enig rechtsmiddel kan worden ingesteld. De beslissing waarbij deze verschijning wordt bevolen, wordt ten verzoeken van het openbaar ministerie aan de betrokken partij betekend, met dagvaarding om te verschijnen op de door de raadkamer vastgestelde datum.

Indien de verdachte noch persoonlijk, noch in de persoon van de advocaat verschijnt, nadat hij op de inleidingszitting overeenkomstig het eerste lid is verschenen, wordt uitspraak gedaan en de beslissing geldt als op tegenspraak en wordt ten verzoeken van het openbaar ministerie aan de verdachte betekend. Ten aanzien van de verdachte kan een bevel tot medebrenging worden uitgevaardigd.

§ 3. De raadkamer houdt zitting in openbare terechtzitting op grond van het verslag van de onderzoeksrechter en na het openbaar ministerie, de verdachte, de burgerlijke partij en de burgerrechtelijke aansprakelijke partij of hun advocaat te hebben gehoord.

De raadkamer kan de behandeling met gesloten deuren bevelen, zowel op verzoek van de procureur des Konings als van de verdachte of van de burgerlijke partij of hun advocaat met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van deze laatsten.

§ 4. De onderzoeks- en vonnisgerechten die uitspraak moeten doen over een vordering of een ver-

d'internement, peuvent soit d'office, soit sur réquisition du ministère public, soit à la demande des parties, ordonner l'audition de témoins ou d'experts ou l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires.

Art. 8

§ 1er. Les parties jugées par défaut ou leur avocat peuvent faire opposition aux décisions de la chambre du conseil ou de la chambre des mises en accusation qui ordonnent ou rejettent l'internement, selon les modalités prévues aux articles 187, 188 et 208 du Code d'instruction criminelle.

§ 2. Le ministère public et les parties ou leur avocat peuvent interjeter appel devant la chambre des mises en accusation des décisions de la chambre du conseil qui ordonnent ou rejettent l'internement.

L'appel est interjeté dans les formes et délais prévus aux articles 203, 203*bis*, et 204 du Code d'instruction criminelle. Il est formé par déclaration au greffe du tribunal correctionnel sauf dans le cas prévu à l'article 205 du Code d'instruction criminelle et par la loi du 25 juillet 1893 modifiée par l'article 5 de l'arrêté royal du 20 janvier 1936.

Art. 9

§ 1er. S'il ressort des débats devant la cour d'assises que l'accusé est atteint d'un trouble mental ayant aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes ou si l'accusé ou son avocat le demande, les questions subsidiaires suivantes sont posées au jury: «Est-il constant que l'accusé a commis un crime ou un délit?», «Est-il constant que l'accusé au moment des faits était atteint d'un trouble mental qui a aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes?», «Est-il constant qu'il existe un rapport causal entre le trouble mental et les faits commis?», «Est-il constant qu'au moment du jugement, l'accusé est atteint d'un trouble mental?», «Est-il constant que du fait du trouble mental dont il est atteint, l'accusé risque de commettre de nouvelles infractions?».

§ 2. Dans l'affirmative, la cour et le jury statuent sur l'internement conformément à l'article 6 de la présente loi et à l'article 364 du Code d'instruction criminelle, modifié par l'article 33 de la loi du 30 juin 2000.

L'arrêt rendu par la cour d'assises énonce les motifs qui ont conduit à l'internement de l'accusé.

zoek tot internering, kunnen hetzij ambtshalve, hetzij op vordering van het openbaar ministerie, hetzij op verzoek van de partijen gelasten dat getuigen of deskundigen worden gehoord of dat aanvullende onderzoeksdaden worden verricht.

Art. 8

§ 1. De bij verstek berechte partijen of hun advocaat kunnen op de wijze omschreven in de artikelen 187, 188 en 208 van het Wetboek van strafvordering verzet doen tegen de beslissingen van de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling, waarbij de internering wordt gelast of geweigerd.

§ 2. Het openbaar ministerie en de partijen of hun advocaat kunnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling beroep instellen tegen de beslissingen van de raadkamer, waarbij de internering wordt gelast of geweigerd.

Het beroep wordt ingesteld in de vormen en binnen de termijnen omschreven in de artikelen 203, 203*bis*, en 204 van het Wetboek van strafvordering. Behalve in het geval bedoeld in artikel 205 van het Wetboek van strafvordering en in de wet van 25 juli 1893, gewijzigd bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 20 januari 1936, wordt het beroep ingesteld bij wege van een verklaring ter griffie van de correctionele rechtbank.

Art. 9

§ 1. Indien uit de debatten voor het hof van assisen blijkt dat de beschuldigde lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast of indien de beschuldigde of zijn advocaat daarom verzoekt, worden aan de jury volgende bijkomende vragen gesteld: «Staat het vast dat de beschuldigde een als misdaad of wanbedrijf omschreven feit heeft gepleegd?», «Staat het vast dat de beschuldigde op het tijdstip van de feiten leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast?», «Staat het vast dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de geestesstoornis en de gepleegde feiten?», «Staat het vast dat de beschuldigde door de geestesstoornis waaraan hij lijdt opnieuw misdrijven zou kunnen plegen?».

§ 2. Ingeval op die vragen bevestigend wordt geantwoord, doen het hof en de jury uitspraak over de internering overeenkomstig de artikelen 6 van deze wet en 364 van het Wetboek van strafvordering, gewijzigd bij artikel 33 van de wet van 30 juni 2000.

In het arrest van het assisenhof moeten de redenen voor de internering van de beschuldigde worden vermeld.

CHAPITRE III

Des frais, des restitutions et des mesures de sûreté accessoires

Art. 10

Dans le cas où un internement est ordonné, l'inculpé ou l'accusé est condamné aux frais et, le cas échéant, aux restitutions. La confiscation spéciale est prononcée.

Art. 11

§ 1er. Tout interné pour des faits visés aux articles 372 à 377, 379 à 381 et 383 à 387 du Code pénal, commis sur un mineur ou impliquant sa participation, peut, pour une durée de un à vingt ans, se voir interdire le droit :

1° de participer, en quelque qualité que ce soit, à un enseignement donné dans un établissement public ou privé qui accueille des mineurs.

2° de faire partie, en tant que bénévole, membre du personnel statutaire ou contractuel ou membre des organes d'administration et de gestion de toute personne morale ou association de fait dont l'activité concerne principalement des mineurs;

3° d'être affecté à une activité qui place l'intéressé en relation de confiance ou d'autorité vis-à-vis de mineurs, en tant que bénévole, membre du personnel statutaire ou contractuel ou membre des organes d'administration et de gestion de toute personne morale ou association de fait.

§ 2. La durée de l'interdiction prononcée en vertu du § 1er court à partir du jour où l'interné a été libéré définitivement ou, en cas de libération sous conditions, à partir du jour où elle a été prononcée pour autant qu'elle n'ait pas été rapportée.

L'interdiction produit en outre ses effets à compter du jour où la condamnation contradictoire ou par défaut devient irrévocable.

§ 3. Toute infraction à la disposition du jugement ou de l'arrêt ordonnant l'interdiction prévue au § 1er sera punie d'un emprisonnement de un à 6 mois et d'une amende de cent à mille euros ou d'une de ces peines seulement.

CHAPITRE IV

De l'action civile des victimes

Art. 12

Les juridictions d'instruction ou de jugement statuent sur l'action publique en application de la

HOOFDSTUK III

Kosten, teruggave en bijkomende beveiligingsmaatregelen

Art. 10

Ingeval een internering wordt gelast, wordt de verdachte of de beschuldigde veroordeeld in de kosten en in voorkomend geval tot teruggave. De bijzondere verbeurdverklaring wordt uitgesproken.

Art. 11

§ 1. Eenieder geïnterneerd wegens feiten bedoeld in de artikelen 372 tot 377, 379 tot 381 en 383 tot 387 van het Strafwetboek die zijn gepleegd op een minderjarige of met zijn deelneming, kan voor een termijn van een jaar tot twintig jaar het recht worden ontzegd om:

1° in welke hoedanigheid ook deel te nemen aan onderwijs in een openbare of private instelling die minderjarigen opvangt;

2° deel uit te maken, als vrijwilliger, als lid van het statutair of contractueel personeel of als lid van de organen van bestuur en beheer, van elke rechtspersoon of feitelijke vereniging waarvan de activiteit in hoofdzaak op minderjarigen is gericht;

3° een activiteit toegewezen te krijgen die de betrokkene in een vertrouwens- of gezagsrelatie tegenover minderjarigen plaatst, als vrijwilliger, als lid van het statutair of contractueel personeel of als lid van de organen van bestuur en beheer, van elke rechtspersoon of feitelijke vereniging.

§ 2. De duur van de overeenkomstig § 1 uitgesproken ontzetting gaat in op de dag waarop de geïnterneerde definitief in vrijheid is gesteld of bij een invrijheidstelling onder voorwaarden, op de dag waarop zij is uitgesproken indien zij niet is herroepen.

Bovendien heeft de ontzetting gevolgen vanaf de dag waarop de op tegenspraak of bij verstek gewezen veroordeling onherroepelijk is geworden.

§ 3. Inbreuken op de beschikking van het vonnis of arrest waarbij het verbod omschreven in § 1 wordt opgelegd worden gestraft met een gevangenisstraf van een tot 6 maanden en met een geldboete van honderd tot duizend euro of met een van die straffen alleen.

HOOFDSTUK IV

Burgerlijke rechtsvordering van de slachtoffers

Art. 12

De onderzoeksgerechten of de vonnisgerechten doen op grond van deze wet of van artikel 71 van het

présente loi ou de l'article 71 du Code pénal; elles statuent en même temps sur l'action civile dont elles ont été régulièrement saisies ainsi que sur les dépens.

TITRE II

Des compétences des commissions de libération conditionnelle des détenus condamnés et du suivi des internés statuant sur le dossier d'un interné

CHAPITRE PREMIER

Du lieu d'exercice des compétences

Art. 13

Sans préjudice de la possibilité d'examiner le dossier en un lieu fixé par le Roi, la commission de libération conditionnelle des détenus condamnés et du suivi des internés statuant sur le dossier d'un interné, dénommée ci-après «la commission», siège habituellement dans l'établissement où séjourne l'interné. Si l'interné n'a pas été privé de sa liberté, la commission détermine l'endroit où l'audience aura lieu.

CHAPITRE II

Des modalités d'exécution des décisions judiciaires d'internement

SECTION PREMIÈRE

Du lieu de l'internement

Art. 14

§ 1er. L'internement peut avoir lieu dans un établissement de défense sociale organisé par l'État fédéral, désigné par le Roi. Si la commission le décide, le fonctionnaire de placement désigne, en tenant compte dans la mesure du possible des indications données par la commission à ce sujet, l'établissement dans lequel l'intéressé sera placé.

Pour prendre sa décision, ce fonctionnaire tient compte:

- de la capacité disponible;
- du fait que chaque interné doit pouvoir disposer, si possible, d'un espace de séjour individuel;

Strafwetboek uitspraak over de strafvordering; tegelijkertijd doen zij uitspraak over de bij hen op regelmatige wijze ingestelde burgerlijke rechtsvordering, alsook over de kosten.

TITEL II

Bevoegdheden van de commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling van veroordeelde gedetineerden en de opvolging van geïnterneerden die oordelen over het dossier van een geïnterneerde

HOOFDSTUK I

Plaats van de uitoefening van de bevoegdheden

Art. 13

Onverminderd de mogelijkheid om het dossier te behandelen op een plaats bepaald door de Koning, houdt de commissie voor de voorwaardelijke invrijheidstelling van veroordeelde gedetineerden en de opvolging van geïnterneerden die oordeelt over het dossier van een geïnterneerde, hierna te noemen «de commissie», gewoonlijk zitting in de inrichting waar de geïnterneerde verblijft. Indien de geïnterneerde niet van zijn vrijheid is benomen, bepaalt de commissie waar de zitting zal plaatsvinden.

HOOFDSTUK II

Wijzen van tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen tot internering

AFDELING 1

Plaats van internering

Art. 14

§ 1. De internering kan plaatsvinden in een door de Koning aangewezen inrichting tot bescherming van de maatschappij georganiseerd door de federale overheid. Indien de commissie hiertoe beslist, duidt de plaatsingsambtenaar, in de mate van het mogelijke rekening houdend met de aanwijzingen hieromtrent van de commissie, aan in welke inrichting dit zal gebeuren.

Deze ambtenaar houdt bij zijn beslissing rekening met:

- de beschikbare capaciteit;
- het feit dat elke geïnterneerde zoveel als mogelijk moet kunnen beschikken over een individuele verblijfsruimte;

— de la situation légale de l'interné, de sa personnalité, de son passé pénal, de la nature des faits commis, du domicile et de la situation familiale de l'interné, en vue notamment de préserver ou de favoriser ses chances de réinsertion;

— de l'ordre et de la sécurité de l'établissement de défense sociale;

— des intérêts de l'expertise;

— du droit à des soins médicaux ou psychiatriques appropriés.

Sauf en ce qui concerne les internés qui subissent également une peine d'emprisonnement, une réclusion ou une détention de 10 ans ou plus, la commission peut aussi ordonner le placement dans les établissements tombant sous l'application de l'article 5, § 1er, I, 1°, a), de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, dénommés ci-après «établissements aptes agréés». Le Roi détermine les conditions d'agrément spécifiques auxquelles doit satisfaire un tel établissement, sans préjudice des normes et conditions que la loi impose aux hôpitaux. Il fixe également la procédure d'admission ainsi que les conditions dans lesquelles les établissements aptes agréés sont tenus d'accueillir les internés. Le Roi fixe également le mode de retrait provisoire ou définitif des agréments aux établissements aptes agréés qui ne satisfont plus aux conditions.

Sauf pour les internés qui subissent également une peine d'emprisonnement, de réclusion ou de détention, de 10 ans ou plus, la commission peut également ordonner l'internement dans un établissement organisé via l'intervention d'établissements créés ou agréés par les institutions communautaires ou régionales créées par la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, qui soit apte à prendre les mesures de sécurité requises et à dispenser les soins appropriés, dénommé ci-après «établissement apte agréé».

§ 2. La commission prend une décision quant au placement dans les deux mois qui suivent le jour où le jugement ou l'arrêt est coulé en force de chose jugée.

§ 3. La commission, avant de prendre une décision sur le lieu de l'internement, peut demander au préalable l'avis du Centre pénitentiaire d'observation et de recherche clinique, d'un autre service spécialisé dans l'exécution d'examen cliniques interdisciplinaires individuels ou d'un expert de son choix. S'il est fait appel au Centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique, il convient d'agir selon une procédure à définir par le Roi.

L'interné peut, dans ce cas, communiquer l'avis de son médecin, lequel peut prendre connaissance du dossier de l'interné.

— de wettelijke toestand van de geïnterneerde, zijn persoonlijkheid, het strafrechtelijk verleden, de aard van de gepleegde feiten, de woonplaats en de familiale toestand van de geïnterneerde, onder meer in functie van het vrijwaren of bevorderen van zijn reïntegratiekansen;

— de orde en de veiligheid van de inrichting tot bescherming van de maatschappij;

— de belangen van het onderzoek;

— het recht op een aangepaste medische of psychiatische verzorging.

Behoudens voor geïnterneerden die tevens een gevangenisstraf, opsluiting of hechtenis van 10 jaar of meer ondergaan, kan de commissie de internering ook gelasten in de inrichtingen die onder de toepassing vallen van artikel 5, § 1, I, 1°, a), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, hierna te noemen de «erkende geschikte inrichting». De Koning bepaalt de bijzondere erkenningsvoorwaarden waaraan een dergelijke inrichting moet voldoen, zulks zonder afbreuk te doen aan de normen en voorwaarden die krachtens de wet aan ziekenhuizen worden opgelegd. Hij bepaalt de opnameprocedure alsmede de voorwaarden waaronder de erkende geschikte inrichtingen de geïnterneerden moeten opvangen. De Koning bepaalt eveneens de wijze van voorlopige of definitieve intrekking van de erkenningen van de erkende geschikte inrichtingen die niet meer aan de voorwaarden voldoen.

Behoudens voor geïnterneerden die tevens een gevangenisstraf, opsluiting of hechtenis van 10 jaar of meer ondergaan, kan de commissie de internering eveneens gelasten in een inrichting, georganiseerd via de tussenkomst van instellingen ingesteld of erkend door de gemeenschaps- of gewestinstellingen ingesteld door de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, die geschikt is om de vereiste veiligheidsmaatregelen te treffen en de gepaste zorgen te verstrekken, hierna te noemen de «erkende geschikte inrichting».

§ 2. De commissie neemt een beslissing over de plaatsing binnen twee maanden volgend op de dag waarop het vonnis of arrest in kracht van gewijsde is gegaan.

§ 3. De commissie kan voor het nemen van een beslissing over de plaats van de internering vooraf het advies vragen van het Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum, van een andere dienst gespecialiseerd in de uitvoering van klinisch interdisciplinair gevalsonderzoek of van een deskundige van haar keuze. In de mate dat een beroep wordt gedaan op het Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum gebeurt dit overeenkomstig een door de Koning te bepalen procedure.

De geïnterneerde kan in dit geval het advies van zijn arts overleggen, die kan kennis nemen van het dossier van de geïnterneerde.

Art. 15

§ 1er. La commission peut d'office ou à la demande du ministère public, de l'interné, de son avocat ou du chef de l'établissement où l'interné est placé, ordonner le transfert de l'interné soit vers un autre établissement de défense sociale moyennant l'accord du fonctionnaire de placement, soit vers un autre établissement apte agréé.

L'interné peut communiquer l'avis de son médecin. Dans ce cas, celui-ci peut prendre connaissance du dossier de l'interné.

La demande de l'interné ou de son avocat ne peut être introduite à nouveau qu'à l'expiration d'un délai de six mois.

§ 2. Le président de la commission peut en cas d'urgence ordonner le transfert provisoire d'un interné soit vers un établissement de défense sociale moyennant l'accord du fonctionnaire de placement, soit vers un établissement apte agréé. Sa décision est soumise à la commission qui statue à sa prochaine audience.

Art. 16

§ 1er. Lorsque la commission statue conformément aux articles 14 et 15, le dossier est mis pendant quatre jours avant l'audience à la disposition de l'interné, de son avocat et de son médecin s'il en a choisi un.

La commission peut, par décision motivée, décider de ne pas mettre le dossier à la disposition de l'interné si elle estime que cela constituerait un préjudice grave pour son état mental. Elle communique sa décision à l'interné, à son avocat et à son médecin s'il en a choisi un.

§ 2. La commission entend le ministère public, l'interné, son avocat et son médecin s'il en a choisi un.

La commission peut décider d'entendre également d'autres personnes.

L'interné est représenté par son avocat lorsqu'il est préjudiciable d'examiner en sa présence des questions médicales et psychiatriques qui concernent son état.

§ 3. Les débats ont lieu à huis clos.

Seuls les membres de la commission peuvent participer au délibéré. Ils sont assistés par le secrétaire ou par son suppléant.

Art. 15

§ 1. De commissie kan ambtshalve of op verzoek van het openbaar ministerie, van de geïnterneerde, van zijn advocaat of van het hoofd van de inrichting waar de geïnterneerde is geplaatst de overbrenging van de geïnterneerde bevelen hetzij naar een inrichting tot bescherming van de maatschappij mits akkoord van de plaatsingsambtenaar, hetzij naar een erkende geschikte inrichting.

De geïnterneerde kan het advies van zijn arts overleggen. In dat geval kan deze laatste kennis nemen van het dossier van de geïnterneerde.

Het verzoek van de geïnterneerde of van zijn advocaat kan eerst na verloop van een termijn van zes maanden opnieuw worden ingediend.

§ 2. De voorzitter van de commissie kan in spoedeisende gevallen de voorlopige overbrenging van de geïnterneerde bevelen hetzij naar een inrichting tot bescherming van de maatschappij mits akkoord van de plaatsingsambtenaar, hetzij naar een erkende geschikte inrichting. Zijn beslissing wordt voorgelegd aan de commissie die terzake op de eerstkomende zitting uitspraak doet.

Art. 16

§ 1. Wanneer de commissie uitspraak doet overeenkomstig de artikelen 14 en 15, wordt het dossier gedurende vier dagen voorafgaand aan de zitting ter beschikking gesteld van de geïnterneerde, van zijn advocaat en van zijn arts indien hij er één gekozen heeft.

De commissie kan bij gemotiveerde beslissing het dossier niet ter beschikking stellen van de geïnterneerde indien dit een klaarblijkelijk ernstig nadeel voor zijn geestestoestand zou meebrengen. Zij deelt haar beslissing mee aan de geïnterneerde, zijn advocaat en zijn arts, indien hij er één gekozen heeft.

§ 2. De commissie hoort het openbaar ministerie, de geïnterneerde, zijn advocaat en zijn arts, indien hij er één gekozen heeft.

De commissie kan beslissen eveneens andere personen te horen.

De geïnterneerde wordt door zijn advocaat vertegenwoordigd ingeval het schadelijk is medisch-psychiatrische vragen in verband met de toestand van de geïnterneerde in zijn aanwezigheid te behandelen.

§ 3. De debatten worden met gesloten deuren gehouden.

Alleen de leden van de commissie mogen aan de beraadslaging deelnemen. Zij worden bijgestaan door de secretaris of door zijn plaatsvervanger.

SECTION 2

**Des permissions de sortie, des congés,
de la semi-liberté et des absences prolongées**

Art. 17

§ 1er. La permission de sortie est l'autorisation de quitter l'établissement de défense sociale ou l'établissement apte agréé, le départ et le retour ayant lieu le même jour, pour la durée prévue dans la permission.

Le congé est l'autorisation de s'absenter de l'établissement de défense sociale ou de l'établissement apte agréé pour une durée déterminée qui ne peut excéder trois jours calendriers successifs.

La semi-liberté est l'autorisation de quitter systématiquement l'établissement de défense sociale ou l'établissement apte agréé pendant des périodes fixées préalablement et pendant maximum douze heures par jour.

L'absence prolongée est l'autorisation de quitter l'établissement de défense sociale ou l'établissement apte agréé pour une période de plus de trois jours calendriers successifs.

§ 2. La commission, ou en cas d'urgence son président, est compétente pour accorder à l'interné une permission de sortie sans accompagnement, un congé, une semi-liberté ou une absence prolongée. Elle en fixe la durée, les modalités et les conditions.

Les dispositions de l'article 16 s'appliquent lorsque la commission se prononce sur l'application ou non des modalités prévues au § 1er.

La décision est motivée et est portée à la connaissance de l'interné, de son avocat et de la direction de l'établissement où séjourne l'interné par le moyen de communication écrit le plus rapide possible.

§ 3. Le directeur de l'établissement de défense sociale ou de l'établissement apte agréé peut accorder à l'interné une permission de sortie avec accompagnement.

Art. 18

§ 1er. Le jour de la notification à l'interné de la décision d'octroi de la permission de sortie sans accompagnement, du congé, de la semi-liberté ou de l'absence prolongée, la commission ou son président informe par le moyen de communication écrit le plus rapide, la police locale et le ministère public du lieu où la mesure sera exécutée :

a) de l'identité de l'intéressé et de sa situation légale;

AFDELING 2

**Uitgangsvergunning, verlof, halve vrijheid
en verlengde afwezigheid**

Art. 17

§ 1. De uitgangsvergunning is de toestemming om de inrichting tot bescherming van de maatschappij of de erkende geschikte inrichting te verlaten, met vertrek en terugkeer dezelfde dag, voor de duur die in de vergunning wordt bepaald.

Verlof is de toestemming om uit de inrichting tot bescherming van de maatschappij of de erkende geschikte inrichting afwezig te zijn voor een welbepaalde duur die maximum drie opeenvolgende kalenderdagen mag bedragen.

Halve vrijheid is de toestemming om gedurende vooraf bepaalde tijdsperiodes stelselmatig de inrichting tot bescherming van de maatschappij of de erkende geschikte inrichting te verlaten met een maximum van twaalf uur per dag.

Verlengde afwezigheid is de toestemming om de inrichting tot bescherming van de maatschappij of de erkende geschikte inrichting te verlaten voor een periode die drie opeenvolgende dagen overschrijdt.

§ 2. De bevoegdheid om aan de geïnterneerde een uitgangsvergunning zonder begeleiding, een verlof, een halve vrijheid of een verlengde afwezigheid toe te kennen komt toe aan de commissie of in spoedeisende gevallen aan de voorzitter ervan. Zij bepaalt de duur, de modaliteiten en de voorwaarden.

De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing indien de commissie uitspraak doet over de al dan niet toekenning van de in § 1 vermelde modaliteiten.

De beslissing wordt met redenen omkleed en wordt via het snelste schriftelijke communicatiemiddel ter kennis gebracht van de geïnterneerde, zijn advocaat en van de directie van de inrichting waar de geïnterneerde verblijft.

§ 3. De directeur van de inrichting tot bescherming van de maatschappij of van de erkende geschikte inrichting kan aan de geïnterneerde een uitgangsvergunning onder begeleiding toekennen.

Art. 18

§ 1. Op de dag van de kennisgeving aan de geïnterneerde van de beslissing tot toekenning van de uitgangsvergunning zonder begeleiding, verlof, halve vrijheid of verlengde afwezigheid, brengt de commissie of de voorzitter ervan de lokale politie en het openbaar ministerie van de plaats waar de maatregel wordt uitgevoerd via het snelste schriftelijke communicatiemiddel op de hoogte van :

a) de identiteit van de betrokkene en zijn wettelijke toestand;

- b) de la nature de la mesure prise;
- c) de la date et de l'heure auxquelles la mesure prend cours;
- d) de la durée de la mesure;
- e) des conditions particulières imposées devant être communiquées en vue d'un contrôle efficace.

§ 2. Le même jour, la commission ou son président adresse, selon les mêmes modalités, la même communication à la banque de données générale visée à l'article 44/4 de la loi sur la fonction de police, en vue d'un contrôle optimal par le ministère public et par la police locale et fédérale du respect des conditions imposées.

§ 3. Le même jour et de la même manière, la commission ou son président communique les mêmes données au fonctionnaire du service public fédéral Justice chargé du contrôle des conditions imposées en cas de semi-liberté ou d'absence prolongée et l'informe si ont été imposées des conditions particulières dont la commission estime qu'il est nécessaire qu'elles fassent l'objet d'un contrôle par ce fonctionnaire. Ce dernier reçoit par ailleurs de la commission toute information complémentaire nécessaire à l'exécution de sa mission.

Art. 19

§ 1er. La police locale ou la police fédérale, le ministère public ou le fonctionnaire du service public fédéral Justice, chargé du contrôle, qui constate que les conditions ne sont pas respectées en informe la commission sans délai.

§ 2. En cas de non-respect des conditions ou si du fait de son comportement ou de son trouble mental, l'interné risque de commettre de nouvelles infractions, la commission peut rapporter les mesures visées à l'article 17, § 1er ou revoir les conditions qui y sont liées.

Les dispositions de l'article 16 sont applicables.

§ 3. Au plus tard deux jours ouvrables après la date à laquelle la décision de révocation ou d'adaptation des conditions a été prise, la commission en informe, par le moyen de communication écrit le plus rapide, les personnes et les services visés à l'article 18.

Art. 20

§ 1er. Pour autant qu'aucune autre mesure adéquate ne puisse être prise, le ministère public attaché à la commission ou celui de l'arrondissement judiciaire où l'interné a été trouvé peut ordonner l'arrestation provisoire de l'interné qui bénéficie d'une des mesures visées à l'article 17, § 1er, et qui met sérieusement en péril l'intégrité physique de tiers.

- b) de aard van de genomen maatregel;
- c) de datum en uur waarop de maatregel ingaat;
- d) de duur van de maatregel;

e) de in het belang van een doeltreffende controle mee te delen opgelegde bijzondere voorwaarden.

§ 2. Op dezelfde dag en dezelfde wijze bezorgt de commissie of de voorzitter ervan hetzelfde bericht aan de algemene nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/4 van de wet op het politieambt en dit met het oog op een optimale controle op de naleving van de opgelegde voorwaarden door het openbaar ministerie en de lokale en de federale politie.

§ 3. Op dezelfde dag en op dezelfde wijze bezorgt de commissie of de voorzitter ervan hetzelfde bericht aan de ambtenaar van de federale overheidsdienst Justitie, belast met de controle op de opgelegde voorwaarden, ingeval van halve vrijheid of verlengde afwezigheid en indien er bijzondere voorwaarden werden opgelegd waarvan de commissie het noodzakelijk acht dat de controle erop wordt verricht door deze ambtenaar. Deze ambtenaar ontvangt van de commissie tevens alle bijkomende informatie die noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn taak.

Art. 19

§ 1. De lokale of federale politie, het openbaar ministerie of de ambtenaar van de federale overheidsdienst Justitie, belast met de controle op de opgelegde voorwaarden, die vaststelt dat de voorwaarden niet worden nageleefd, stelt de commissie hiervan onverwijld in kennis.

§ 2. In geval van niet-naleving van de voorwaarden of wanneer de geïnterneerde door zijn gedrag of zijn geestestoornis het gevaar loopt opnieuw misdrijven te begaan, kan de commissie de maatregelen bedoeld in artikel 17, § 1, herroepen of de eraan verbonden voorwaarden herzien.

De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing.

§ 3. Maximaal twee werkdagen nadat de beslissing tot herroeping of tot wijziging van de voorwaarden genomen is, stelt de commissie de personen en diensten bedoeld in artikel 18 hiervan via het snelste schriftelijke communicatiemiddel in kennis.

Art. 20

§ 1. Voor zover geen andere geschikte maatregel kan worden genomen, kan het openbaar ministerie verbonden aan de commissie of die van het gerechtelijk arrondissement waar de geïnterneerde is gevonden de voorlopige aanhouding bevelen van een geïnterneerde die een van de maatregelen bedoeld in artikel 17, § 1, geniet en die de fysieke integriteit van derden ernstig in gevaar brengt.

L'interné est admis dans une section d'internement d'une prison désignée par le fonctionnaire de placement qui tient compte, dans la mesure du possible, des indications données à ce sujet par le ministère public.

Le ministère public informe immédiatement la commission du mandat d'arrêt provisoire ainsi que des raisons qui ont donné lieu à cette mesure.

§ 2. En cas de mandat d'arrêt provisoire, la commission statue dans le mois qui suit l'exécution du mandat d'arrêt provisoire, conformément à l'article 16.

Elle décide de révoquer ou non la mesure ou de réviser ou non les conditions et détermine au besoin le lieu de l'internement, conformément à l'article 14.

§ 3. Au plus tard deux jours ouvrables après la date à laquelle cette décision a été prise, la commission en informe, par le moyen de communication écrit le plus rapide, les personnes et les services visés à l'article 18.

CHAPITRE III

De la libération de l'interné

SECTION PREMIÈRE

De l'état de l'interné

Art. 21

La commission se tient informée, chaque fois que c'est utile et au moins une fois tous les six mois, de l'état de l'interné, des conditions de sa réintégration dans la société et des moyens mis en œuvre à cet égard.

Elle peut, à cette fin, se rendre sur les lieux de son internement, y déléguer un de ses membres ou une personne habilitée par ses soins.

Le cas échéant, elle peut organiser elle-même un programme de traitement et de réintégration conformément à l'article 22.

SECTION 2

De la libération sous conditions

Art. 22

§ 1er. La commission peut d'office ou à la demande écrite du ministère public, de l'interné ou de son

De geïnterneerde wordt opgenomen in een afdeling internering van een gevangenis, aangeduid door de plaatsingsambtenaar die in de mate van het mogelijke rekening houdt met de aanwijzingen hieromtrent van het openbaar ministerie.

Het openbaar ministerie stelt de commissie onmiddellijk in kennis van het bevel tot voorlopige aanhouding en van de redenen die tot deze maatregel hebben geleid.

§ 2. In geval van een bevel tot voorlopige aanhouding, doet de commissie binnen een maand na de uitvoering van het bevel tot voorlopige aanhouding overeenkomstig artikel 16 uitspraak.

Zij beslist tot al dan niet herroeping van de maatregel of tot de herziening van de voorwaarden en bepaalt, indien nodig, de plaats van de internering overeenkomstig artikel 14.

§ 3. Maximaal twee werkdagen na de datum waarop deze beslissing is genomen, stelt de commissie de personen en diensten bedoeld in artikel 18 hiervan via het snelste schriftelijke communicatiemiddel in kennis.

HOOFDSTUK III

Invrijheidstelling van de geïnterneerde

AFDELING 1

Toestand van de geïnterneerde

Art. 21

De commissie doet wanneer zulks nuttig is en tenminste een maal per zes maanden navraag naar de toestand van de geïnterneerde, naar de voorwaarden gesteld aan zijn reïntegratie in de maatschappij en naar de daartoe aangewende middelen.

De commissie kan zich daartoe begeven naar de plaats waar betrokkene is geïnterneerd of aldaar een van haar leden of een door haar gemachtigd persoon afvaardigen.

In voorkomend geval kan zij zelf een programma inzake behandeling en reïntegratie als bedoeld in artikel 22 uitwerken.

AFDELING 2

Invrijheidstelling onder voorwaarden

Art. 22

§ 1. De commissie kan ambtshalve of op schriftelijk verzoek van het openbaar ministerie, van de

avocat, accorder la libération sous conditions à l'interné lorsque le trouble mental ayant aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes s'est suffisamment amélioré et que le risque qu'il commette de nouvelles infractions peut être pallié en imposant des conditions.

La décision est motivée.

§ 2. Lorsque l'interné, ou son avocat, demande sa libération sous conditions, il présente un programme de traitement et de réintégration sociale dont les modalités sont fixées par le Roi.

L'interné est assisté ou représenté par son avocat pour l'organisation de ce programme. Il peut également faire appel à une personne ou à un service de son choix.

Si l'interné séjourne dans un établissement de défense sociale ou dans un établissement apte agréé, la commission ne statue sur le programme qu'après avoir pris l'avis du service compétent ou de la personne compétente de cet établissement.

§ 3. La commission recueille tous renseignements utiles et peut ordonner à cette fin le transfert provisoire de l'interné au Centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique ou dans un autre service spécialisé dans l'exécution d'examen cliniques interdisciplinaires individuels. S'il est fait appel au Centre de recherche et d'observation clinique, il convient d'agir selon une procédure à définir par le Roi.

L'avis motivé d'un service spécialisé dans la guidance ou le traitement de délinquants sexuels ou d'une personne compétente en la matière est requis avant de libérer sous conditions une personne internée pour des faits visés aux articles 372 à 377 du Code pénal ou pour des faits visés aux articles 379 à 381 et 383 à 387 du même Code lorsque ceux-ci ont été commis sur des mineurs ou ont impliqué leur participation.

§ 4. Les dispositions de l'article 16 sont applicables lorsque la commission statue sur la libération sous conditions.

§ 5. Lorsque la demande de libération sous conditions est rejetée, elle ne peut être introduite à nouveau qu'à l'expiration d'un délai de six mois prenant cours à la date du rejet définitif.

Art. 23

§ 1er. Si la commission décide d'octroyer la libération sous conditions, elle soumet cette libération à la

geïnterneerde of van zijn advocaat de invrijheidstelling onder voorwaarden aan de geïnterneerde toekennen indien de geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast voldoende verbeterd is en het gevaar voor het plegen van nieuwe misdrijven ondervangen kan worden door het opleggen van voorwaarden.

De beslissing wordt met redenen omkleed.

§ 2. Wanneer de geïnterneerde of zijn advocaat de invrijheidstelling onder voorwaarden verzoekt, legt hij een programma inzake behandeling en reïntegratie in de maatschappij voor waarvan de Koning de modaliteiten bepaalt.

De geïnterneerde wordt voor de uitwerking van dat programma bijgestaan of vertegenwoordigd door zijn advocaat. Hij kan ook een beroep doen op een persoon of een dienst van zijn keuze.

Indien de geïnterneerde verblijft in een inrichting tot bescherming van de maatschappij of in een erkende geschikte inrichting, doet de commissie pas uitspraak over het voorgelegde programma na het advies ingewonnen te hebben van de bevoegde dienst of persoon van deze inrichting.

§ 3. De commissie wint alle nuttige gegevens in en kan daartoe gelasten dat de geïnterneerde voorlopig wordt overgebracht naar het Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum of naar een andere dienst gespecialiseerd in de uitvoering van klinisch interdisciplinair gevalsonderzoek. In de mate dat een beroep wordt gedaan op het Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum gebeurt dit overeenkomstig een door de Koning te bepalen procedure.

Het gemotiveerd advies van een dienst die in de begeleiding of de behandeling van seksuele delinquenten is gespecialiseerd, is vereist voor de invrijheidstelling onder voorwaarden van ieder die geïnterneerd is wegens één van de feiten bedoeld in de artikelen 372 tot 378 van het Strafwetboek, of voor één van de feiten bedoeld in de artikelen 379 tot 381 en 383 tot 387 van hetzelfde Wetboek indien ze gepleegd zijn op minderjarigen of met hun deelneming.

§ 4. De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing wanneer de commissie uitspraak doet over de invrijheidstelling onder voorwaarden.

§ 5. Ingeval het verzoek tot invrijheidstelling onder voorwaarden wordt verworpen, kan het eerst opnieuw worden ingediend na afloop van een termijn van zes maanden te rekenen vanaf de definitieve verwerping.

Art. 23

§ 1. Indien de commissie beslist tot de invrijheidstelling onder voorwaarden, verbindt zij de invrij-

condition générale que l'intéressé ne peut commettre de nouveaux faits constitutifs d'infractions. En outre, elle soumet la libération à des conditions particulières.

Ces conditions particulières portent sur la réintégration sociale de l'interné, y compris le cas échéant son traitement, la protection de la société et les intérêts de la victime. Ces conditions sont spécifiquement adaptées à la personne de l'interné et à la situation sociale dans laquelle il va se trouver.

Si la personne qui sera libérée sous conditions a été internée pour des faits visés aux articles 372 à 377 du Code pénal, la libération doit être subordonnée à la condition de suivre une guidance ou un traitement dans un service spécialisé dans la guidance ou le traitement de délinquants sexuels.

§ 2. La libération sous conditions n'est accordée que si l'interné ou son avocat accepte les conditions fixées par la commission.

§ 3. Lorsque les conditions ont été acceptées par l'interné ou son avocat, la commission précise par écrit les droits et obligations des parties concernées.

Cet écrit contient :

1° les droits et obligations de la commission à l'égard de l'interné quant à sa guidance ou à son traitement et aux conséquences qui peuvent découler du non-respect de ses engagements;

2° l'engagement de l'interné à respecter son programme et les conditions de sa guidance ou de son traitement;

3° les droits et obligations de l'interné à l'égard de la commission;

4° les droits et obligations de l'interné à l'égard de la personne ou du service qui a été chargé de sa guidance ou de son traitement ainsi qu'à l'égard de la personne chargée du contrôle des conditions imposées;

5° les droits et obligations de la personne chargée du contrôle du respect des conditions et de la personne ou du service chargé de la guidance ou du traitement à l'égard de l'interné et de la commission.

Art. 24

§ 1er. La police locale, la police fédérale et le ministère public sont chargés de contrôler les conditions mentionnées par la commission.

heidstelling aan de algemene voorwaarde dat de betrokkene geen nieuwe strafbare feiten mag plegen. Bovendien onderwerpt zij de invrijheidstelling aan bijzondere voorwaarden.

Deze bijzondere voorwaarden hebben betrekking op de sociale reïntegratie van de geïnterneerde, desgevallend inbegrepen zijn behandeling, op de bescherming van de maatschappij en op de belangen van het slachtoffer. Ze zijn specifiek aangepast aan de persoon van de geïnterneerde en de sociale situatie waarin hij zal terechtkomen.

Indien de persoon die onder voorwaarden in vrijheid zal worden gesteld geïnterneerd is wegens feiten omschreven in de artikelen 372 tot 377 van het Strafwetboek, dan moet aan de invrijheidstelling de voorwaarde worden verbonden van het volgen van een begeleiding of een behandeling bij een dienst die in de begeleiding of de behandeling van seksuele delinquenten gespecialiseerd is.

§ 2. De invrijheidstelling onder voorwaarden wordt eerst verleend ingeval de geïnterneerde of zijn advocaat de voorwaarden aanvaardt die de commissie daaraan stelt.

§ 3. Wanneer de geïnterneerde of zijn advocaat de voorwaarden heeft aanvaard, bepaalt de commissie schriftelijk de rechten en verplichtingen van alle betrokken partijen.

In dit geschrift worden bepaald :

1° de rechten en verplichtingen van de commissie ten aanzien van de geïnterneerde met betrekking tot zijn begeleiding of behandeling en tot de gevolgen die kunnen voortvloeien uit de niet-naleving van haar verbintenissen;

2° de belofte van de geïnterneerde om zijn programma en de voorwaarden van zijn begeleiding of behandeling in acht te nemen;

3° de rechten en verplichtingen van de geïnterneerde ten aanzien van de commissie;

4° de rechten en verplichtingen van de geïnterneerde ten aanzien van de persoon of dienst die met de begeleiding of de behandeling is belast en ten aanzien van de persoon belast met de controle op de opgelegde voorwaarden;

5° de rechten en verplichtingen van de met de controle op de naleving van de voorwaarden belaste persoon en de met de begeleiding of met de behandeling belaste persoon of dienst ten aanzien van de geïnterneerde en van de commissie.

Art. 24

§ 1. De lokale en de federale politie en het openbaar ministerie zijn belast met de controle op de door de commissie meegedeelde voorwaarden.

Le jour où la décision de libération sous conditions est notifiée à l'interné, la commission informe, par le moyen de communication écrit le plus rapide, la police locale et le ministère public du lieu où l'intéressé s'établira :

- a) de l'identité de l'intéressé et de sa situation légale;
- b) de la mesure prise;
- c) de la date, de l'heure et du lieu d'élargissement;
- d) des conditions particulières imposées à mentionner en vue d'un contrôle efficace.

Le même jour, la commission adresse, selon les mêmes modalités, la même communication à la banque de données générale visée à l'article 44/4 de la loi sur la fonction de police, ce en vue d'un contrôle optimal par le ministère public et par la police locale et fédérale du respect des conditions imposées.

§ 2. Le contrôle du respect des conditions ainsi que la guidance et l'appui en vue de pallier le risque de récidive sont assurés par un fonctionnaire du Service public fédéral Justice, chargé du contrôle, qui est informé par la commission de la libération sous conditions conformément aux dispositions du § 1er.

§ 3. Le fonctionnaire précité fait rapport à la commission concernant le déroulement de la libération sous conditions dans le mois qui suit la libération et ensuite chaque fois que c'est utile ou que la commission le souhaite et au moins une fois tous les six mois.

§ 4. Si la libération est accordée à la condition de suivre une guidance ou un traitement, la personne ou le service chargé de la guidance ou du traitement fait rapport au fonctionnaire chargé du contrôle du respect des conditions concernant le libéré sous conditions dans le mois qui suit la libération sous conditions et ensuite chaque fois que c'est utile ou que la commission le souhaite et au moins une fois tous les six mois.

Le rapport traite des points suivants : les présences effectives de l'intéressé aux consultations proposées, les absences injustifiées, la cessation unilatérale de la guidance ou du traitement par l'intéressé, les difficultés survenues durant l'application de ceux-ci et les situations comportant un risque sérieux pour autrui.

Le service compétent ou la personne compétente doit avertir la commission de la cessation de la guidance ou du traitement.

Op de dag van de kennisgeving aan de geïnterneerde van de beslissing waarbij hij onder voorwaarden in vrijheid wordt gesteld, brengt de commissie de lokale politie en het openbaar ministerie van de plaats waar de betrokkene zich zal vestigen via het snelste schriftelijke communicatiemiddel op de hoogte van :

- a) de identiteit van de betrokkene en zijn wettelijke toestand;
- b) de genomen maatregel;
- c) de datum, uur en plaats van vrijlating;
- d) de in het belang van een doeltreffende controle mee te delen opgelegde bijzondere voorwaarden.

Op dezelfde dag en op dezelfde wijze bezorgt de commissie het bericht aan de algemene nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/4 van de wet op het politieambt en dit met het oog op een optimale controle op de naleving van de opgelegde voorwaarden door het openbaar ministerie en de lokale en federale politie.

§ 2. De controle op de naleving van de voorwaarden en de begeleiding en steun met het oog op het ondervangen van het terugvalrisico gebeurt door een ambtenaar van de federale overheidsdienst Justitie, belast met de controle, die op dezelfde wijze als vermeld in § 1, door de commissie in kennis is gesteld van de invrijheidstelling onder voorwaarden.

§ 3. Voornoemd ambtenaar brengt binnen een maand te rekenen van de invrijheidstelling en daarna telkens wanneer zulks nuttig wordt geacht, wanneer de commissie daarom verzoekt en tenminste een maal per zes maanden bij de commissie verslag uit over het verloop van de invrijheidstelling onder voorwaarden.

§ 4. Indien de invrijheidstelling wordt verleend onder de voorwaarde van het volgen van een begeleiding of een behandeling brengt de persoon of dienst die met de begeleiding of de behandeling belast is aan de ambtenaar belast met de controle op de naleving van de voorwaarden binnen een maand te rekenen van de invrijheidstelling onder voorwaarden en daarna telkens wanneer zulks nuttig wordt geacht, wanneer de commissie daarom verzoekt en tenminste een maal per zes maanden verslag uit over de onder voorwaarden in vrijheid gestelde persoon.

Het verslag heeft betrekking op de volgende punten: de daadwerkelijke aanwezigheden van de betrokkene op de voorgestelde raadplegingen, de ongewettigde afwezigheden, het eenzijdig stopzetten van de begeleiding of de behandeling door de betrokkene, de moeilijkheden die bij de uitvoering daarvan zijn gerezen en de situaties die een ernstig risico inhouden voor derden.

De bevoegde dienst of de bevoegde persoon moet de commissie op de hoogte brengen van het stopzetten van de begeleiding of de behandeling.

Art. 25

§ 1er. Si les conditions particulières définies dans la décision de la commission ayant statué sur la libération sous conditions ou le programme relatif au traitement et à la réintégration dans la société ne sont pas observés ou si du fait de son comportement ou de son trouble mental, l'interné risque de commettre de nouvelles infractions, la commission peut, d'office ou à la demande du ministère public, réviser la libération sous conditions. Dans ce cas, la commission peut renforcer les conditions imposées ou en ajouter de nouvelles. La libération sous conditions est toutefois révoquée si l'interné ne marque pas son accord sur les nouvelles conditions.

Les dispositions de l'article 16 sont applicables.

§ 2. La commission peut, à la requête de l'interné ou de son avocat ou à la demande de la personne ou du service chargé de la guidance ou du traitement de l'interné, suspendre, préciser ou adapter aux circonstances une ou plusieurs des conditions imposées sans qu'elle puisse cependant renforcer les conditions imposées ou en ajouter de nouvelles, sauf application éventuelle du § 1er.

Les dispositions de l'article 16 sont applicables.

§ 3. Au plus tard deux jours ouvrables après la date à laquelle la décision a été prise, la commission en informe les personnes et les services visés à l'article 24, §§ 1er et 2, par le moyen de communication écrit le plus rapide.

Art. 26

§ 1er. Pour autant qu'aucune autre mesure adéquate ne puisse être prise et que la protection de la société l'exige, la commission peut d'office ou à la requête du ministère public révoquer la libération sous conditions si l'intéressé ne respecte pas les conditions particulières définies dans la décision de la commission qui a statué sur la libération sous conditions ou le programme relatif au traitement et à la réintégration dans la société ou si, du fait de son comportement ou de son trouble mental, il risque de commettre de nouvelles infractions.

Les dispositions de l'article 16 sont applicables.

En cas de révocation, la commission détermine le lieu d'internement conformément à l'article 14.

§ 2. Le président de la commission peut, en cas d'urgence, révoquer la libération sous conditions. Il détermine alors le lieu de l'internement, conformément à l'article 14.

Art. 25

§ 1. Indien de bijzondere voorwaarden bepaald in de beslissing van de commissie die uitspraak heeft gedaan over de invrijheidstelling onder voorwaarden of het programma inzake behandeling en reïntegratie in de maatschappij niet worden nageleefd of wanneer de geïnterneerde door zijn gedrag of door zijn geestesstoornis het gevaar loopt opnieuw misdrijven te begaan, kan de commissie, ambtshalve of op verzoek van het openbaar ministerie, de invrijheidstelling onder voorwaarden herzien. In dat geval kan de commissie de opgelegde voorwaarden verscherpen of bijkomende voorwaarden opleggen. De invrijheidstelling onder voorwaarden is evenwel herroepen, indien de geïnterneerde niet instemt met de nieuwe voorwaarden.

De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing.

§ 2. De commissie kan op verzoek van de geïnterneerde of van zijn advocaat of op vraag van de persoon of de dienst die belast is met de begeleiding of de behandeling van de geïnterneerde één of meer opgelegde bijzondere voorwaarden schorsen, nader omschrijven of aanpassen aan de omstandigheden, zonder dat zij evenwel de opgelegde voorwaarden kan verscherpen of bijkomende voorwaarden kan opleggen, onverminderd de toepassing van § 1.

De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing.

§ 3. Maximaal twee werkdagen nadat de beslissing genomen is, brengt de commissie de personen en diensten bedoeld in artikel 24, §§ 1 en 2, hiervan via het snelste schriftelijke communicatiemiddel op de hoogte.

Art. 26

§ 1. De commissie kan, voor zover geen andere geschikte maatregel genomen kan worden en de bescherming van de maatschappij dit vereist, de invrijheidstelling onder voorwaarden, ambtshalve of op verzoek van het openbaar ministerie, herroepen ingeval betrokkene de bijzondere voorwaarden bepaald in de beslissing van de commissie die uitspraak heeft gedaan over de invrijheidstelling onder voorwaarden of het programma inzake behandeling en reïntegratie in de maatschappij niet in acht neemt of wanneer hij door zijn gedrag of door zijn geestesstoornis het gevaar loopt opnieuw misdrijven te begaan.

De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing.

In geval van herroeping bepaalt de commissie de plaats van internering overeenkomstig artikel 14.

§ 2. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter de invrijheidstelling onder voorwaarden herroepen. Hij bepaalt dan de plaats van internering overeenkomstig artikel 14.

La commission statue lors de sa prochaine audience conformément à l'article 16.

§ 3. Au plus tard deux jours ouvrables après la date à laquelle la décision a été prise, la commission en informe les personnes et les services visés à l'article 24, §§ 1er et 2, par le moyen de communication écrit le plus rapide.

Art. 27

§ 1er. Pour autant qu'aucune autre mesure adéquate ne puisse être prise, le ministère public attaché à la commission ou celui de l'arrondissement judiciaire où l'interné a été trouvé peut ordonner l'arrestation provisoire de l'interné qui bénéficie d'une libération sous conditions et qui met sérieusement en péril l'intégrité physique de tiers.

L'interné est admis dans une section d'internement d'une prison désignée par le fonctionnaire de placement qui tient compte dans la mesure du possible des indications données par le ministère public à ce sujet.

Le ministère public informe immédiatement la commission du mandat d'arrêt provisoire ainsi que des raisons qui ont donné lieu à cette mesure.

§ 2. En cas de mandat d'arrêt provisoire, la commission décide de révoquer ou non la mesure ou de réviser ou non les conditions.

La commission se prononce dans le mois qui suit l'exécution du mandat d'arrêt provisoire, conformément à l'article 16, et détermine le cas échéant le lieu de l'internement, conformément à l'article 14.

§ 3. Au plus tard deux jours ouvrables après la date à laquelle la décision a été prise, la commission en informe les personnes et les services visés à l'article 24, §§ 1er et 2, par le moyen de communication écrit le plus rapide.

SECTION 3

De la libération définitive

Art. 28

§ 1er. La commission octroie, d'office ou à la requête du ministère public, de l'interné ou de son avocat, la libération définitive de l'interné lorsque le trouble mental ayant aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes s'est suffisamment amélioré et qu'il est raisonnable

De commissie doet overeenkomstig artikel 16 uitspraak tijdens haar volgende zitting.

§ 3. Maximaal twee werkdagen nadat de beslissing genomen is, brengt de commissie de personen en diensten bedoeld in artikel 24, §§ 1 en 2, hiervan via het snelste schriftelijke communicatiemiddel op de hoogte.

Art. 27

§ 1. Voor zover geen andere geschikte maatregel kan worden genomen, kan het openbaar ministerie verbonden aan de commissie of die van het gerechtelijk arrondissement waar de geïnterneerde is gevonden de voorlopige aanhouding bevelen van een geïnterneerde die onder voorwaarden in vrijheid is gesteld en die de fysieke integriteit van derden ernstig in gevaar brengt.

De geïnterneerde wordt opgenomen in een afdeling internering van een gevangenis, aangeduid door de plaatsingsambtenaar die in de mate van het mogelijke rekening houdt met de aanwijzingen hieromtrent van het openbaar ministerie.

Het openbaar ministerie stelt de commissie onmiddellijk in kennis van het bevel tot voorlopige aanhouding en van de redenen die tot deze maatregel hebben geleid.

§ 2. In geval van een bevel tot voorlopige aanhouding, beslist de commissie tot al dan niet herroeping van de maatregel of tot de herziening van de voorwaarden.

De commissie doet binnen een maand volgend op de uitvoering van het bevel tot voorlopige aanhouding overeenkomstig artikel 16 uitspraak en bepaalt indien nodig, de plaats van de internering overeenkomstig artikel 14.

§ 3. Maximaal twee werkdagen nadat de beslissing genomen is, brengt de commissie de personen en diensten bedoeld in artikel 24, §§ 1 en 2, hiervan via het snelste schriftelijke communicatiemiddel op de hoogte.

AFDELING 3

Definitieve invrijheidstelling

Art. 28

§ 1. De commissie kent ambtshalve of op verzoek van het openbaar ministerie, van de geïnterneerde of van zijn advocaat de definitieve invrijheidstelling aan de geïnterneerde toe wanneer de geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast

d'affirmer que le risque de commettre de nouvelles infractions est limité. Sa décision est motivée.

§ 2. La commission recueille tous les renseignements utiles et peut charger le Centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique, un autre service spécialisé dans l'exécution d'examen cliniques interdisciplinaires individuels ou un expert de son choix d'évaluer l'état mental de l'interné ainsi que le risque de commettre de nouvelles infractions. S'il est fait appel au Centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique, il convient d'agir selon une procédure à définir par le Roi.

Le rapport d'évaluation motive l'avis sur la libération définitive et sur le moment de sa mise en œuvre. Ce rapport est joint au dossier.

L'avis motivé d'un service spécialisé dans la guidance ou le traitement de délinquants sexuels est requis pour la libération définitive de tout interné pour un des faits visés aux articles 372 à 378 du Code pénal ou pour un des faits visés aux articles 379 à 381 et 383 à 387 du même code lorsque ceux-ci ont été commis sur des mineurs ou ont impliqué leur participation.

§ 3. Les dispositions de l'article 16 sont d'application.

§ 4. Si l'interné a été libéré sous conditions, la commission informe les personnes et les services visés à l'article 24, §§ 1er et 2, de la décision de libération définitive par le moyen de communication le plus rapide.

§ 5. Si la demande de l'interné ou de son avocat est rejetée, elle ne peut être renouvelée avant l'expiration d'un délai de six mois prenant cours à la date du rejet définitif.

CHAPITRE IV

Des recours

Art. 29

Les décisions relatives à l'octroi ou non de la libération sous conditions ou de la libération définitive ou à la révocation ou à la révision ou non de la libération sous conditions sont communiquées par lettre recommandée, dans les 48 heures qui suivent le prononcé, au ministère public, à l'interné s'il n'est pas privé de sa liberté et à son avocat. Dans le même délai, ces déci-

voldoende verbeterd is en redelijkerwijze gesteld kan worden dat het gevaar voor het plegen van nieuwe misdrijven beperkt is. De beslissing wordt met redenen omkleed.

§ 2. De commissie wint alle nuttige gegevens in en kan een evaluatie van de geestestoestand van de geïnterneerde en van het mogelijke gevaar voor het plegen van nieuwe misdrijven vragen aan het Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum, aan een andere dienst gespecialiseerd in de uitvoering van het klinisch interdisciplinair gevalsonderzoek of aan een deskundige van haar keuze. In de mate dat een beroep wordt gedaan op het Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum, gebeurt dit overeenkomstig een door de Koning te bepalen procedure.

In het evaluatieverslag moet het advies omtrent de definitieve invrijheidstelling en inzake het tijdstip ervan met redenen worden omkleed. Dit verslag wordt toegevoegd aan het dossier.

Het gemotiveerd advies van een dienst die in de begeleiding of de behandeling van seksuele delinquenten is gespecialiseerd, is vereist voor de definitieve invrijheidstelling van ieder die geïnterneerd is wegens één van de feiten bedoeld in de artikelen 372 tot 378 van het Strafwetboek, of voor één van de feiten bedoeld in de artikelen 379 tot 381 en 383 tot 387 van hetzelfde wetboek indien ze gepleegd zijn op minderjarigen of met hun deelneming.

§ 3. De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing.

§ 4. Indien de geïnterneerde onder voorwaarden in vrijheid is gesteld, brengt de commissie de personen en diensten bedoeld in artikel 24, §§ 1 en 2, via het snelste communicatiemiddel op de hoogte van de beslissing tot definitieve invrijheidstelling.

§ 5. Ingeval het verzoek van de geïnterneerde of van zijn advocaat wordt verworpen, kan het eerst opnieuw worden ingediend na verloop van een termijn van zes maanden te rekenen vanaf de definitieve verwerping.

HOOFDSTUK IV

Rechtsmiddelen

Art. 29

De beslissingen waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden of de definitieve invrijheidstelling al dan niet worden toegekend of waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden al dan niet herroepen of herzien wordt, worden binnen 48 uur na de uitspraak via aangetekende brief ter kennis gebracht van het openbaar ministerie, van de geïnterneerde indien hij

sions sont notifiées par le moyen de communication écrit le plus rapide à l'interné s'il est privé de sa liberté et au directeur de l'établissement où l'interné séjourne.

Les décisions de libération ne deviennent exécutoires qu'à l'expiration des délais de recours.

L'interné peut toutefois être immédiatement libéré avec l'accord du ministère public attaché à la commission.

Art. 30

Le ministère public peut interjeter appel des décisions d'octroi ou non de la libération sous conditions ou de la libération définitive ainsi que des décisions relatives à la révocation ou à la révision ou non de la libération sous conditions dans les 24 heures qui suivent la notification.

Dans ce cas, il doit notifier son recours à l'interné soit par l'intermédiaire du directeur de l'établissement où l'interné se trouve, soit par lettre recommandée si l'interné n'a pas été privé de sa liberté. Le recours est également notifié par lettre recommandée à l'avocat de l'interné.

Le ministère public informe immédiatement le secrétaire de la commission de son recours, lequel transmet sans délai le dossier au secrétariat de la commission supérieure du suivi des internés, ci-après dénommée la « commission supérieure ».

Si l'interné est privé de sa liberté, le recours contre une décision relative à l'octroi de la libération sous conditions ou de la libération définitive a un effet suspensif.

Après avoir entendu l'interné et son avocat, la commission supérieure statue sur le recours dans le mois. En outre, les dispositions de l'article 16 sont applicables.

Art. 31

§ 1er. Dans les 15 jours de la notification, l'avocat de l'interné peut introduire un recours contre les décisions de la commission relatives au rejet de la libération sous conditions ou de la libération définitive ou à la révocation ou à la révision de la libération sous conditions.

niet van zijn vrijheid benomen is en van zijn advocaat. Binnen dezelfde termijn worden deze beslissingen via het snelste schriftelijke communicatiemiddel ter kennis gebracht van de geïnterneerde indien hij van zijn vrijheid benomen is en van de directeur van de inrichting waar de geïnterneerde verblijft.

De beslissingen tot invrijheidstelling worden slechts uitvoerbaar na het verstrijken van de beroepstermijnen.

De geïnterneerde kan evenwel onmiddellijk in vrijheid worden gesteld indien het openbaar ministerie verbonden aan de commissie daarmee instemt.

Art. 30

Het openbaar ministerie kan binnen een termijn van 24 uur, te rekenen vanaf de kennisgeving, beroep instellen tegen de beslissingen betreffende de al dan niet toekenning van de invrijheidstelling onder voorwaarden of de definitieve invrijheidstelling en tegen de beslissingen betreffende de al dan niet herroeping of herziening van de invrijheidstelling onder voorwaarden.

In dat geval moet hij zijn beroep aan de geïnterneerde ter kennis brengen hetzij door toedoen van de directeur van de inrichting waar de geïnterneerde zich bevindt, hetzij per aangetekend schrijven indien de geïnterneerde niet van zijn vrijheid benomen is. Het beroep wordt eveneens via aangetekend schrijven ter kennis gebracht van de advocaat van de geïnterneerde.

Het openbaar ministerie brengt zijn beroep onmiddellijk ter kennis van de secretaris van de commissie die het dossier onverwijld bezorgt aan het secretariaat van de hoge commissie voor de opvolging van de geïnterneerden, hierna te noemen « de hoge commissie ».

Indien de geïnterneerde van zijn vrijheid benomen is, heeft het beroep tegen een beslissing waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden of de definitieve invrijheidstelling wordt toegekend schorsende werking.

De hoge commissie doet binnen een maand uitspraak over het beroep, en wel na de geïnterneerde en zijn advocaat te hebben gehoord. Bovendien zijn de bepalingen van artikel 16 van toepassing.

Art. 31

§ 1. De advocaat van de geïnterneerde kan, binnen vijftien dagen te rekenen vanaf de kennisgeving, beroep instellen tegen de beslissingen van de commissie waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden of de definitieve invrijheidstelling geweigerd wordt of waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden herroepen of herzien wordt.

Le recours est introduit par une déclaration faite au secrétariat de la commission qui a rendu la décision.

Le secrétaire de la commission transmet sans délai le dossier à la commission supérieure et informe du recours le directeur de l'établissement où l'interné séjourne.

§ 2. Après avoir entendu l'interné et son avocat, la commission supérieure statue sur le recours dans le mois. En outre, les dispositions de l'article 16 sont applicables.

Art. 32

Les décisions de la commission et de la commission supérieure ne sont pas susceptibles d'opposition.

Art. 33

§ 1er. Le ministère public peut se pourvoir en cassation contre des décisions de la commission supérieure relatives à l'octroi ou non de la libération sous conditions ou de la libération définitive ou à la révocation ou à la révision ou non de la libération sous conditions.

§ 2. L'avocat de l'interné peut se pourvoir en cassation contre les décisions de la commission supérieure relatives au rejet de la libération sous conditions ou de la libération définitive ou à la révocation ou à la révision de la libération sous conditions.

§ 3. Si l'interné est privé de sa liberté, le pourvoi en cassation contre une décision relative à l'octroi de la libération sous conditions ou de la libération définitive a un effet suspensif.

Dans ce cas, le pourvoi en cassation doit être introduit dans un délai de vingt-quatre heures à compter du jour où la décision a été notifiée au ministère public.

Le dossier est transmis au greffe de la Cour de cassation dans les quarante-huit heures à compter du pourvoi en cassation.

La Cour de cassation statue dans les trente jours à compter du pourvoi en cassation, le condamné étant pendant ce temps maintenu en détention.

§ 4. Après un arrêt de cassation avec renvoi, la commission autrement composée statue dans les trente jours à compter du prononcé de cet arrêt.

Het beroep wordt ingesteld bij wege van een verklaring gedaan op het secretariaat van de commissie die de beslissing heeft genomen.

De secretaris van de commissie zendt het dossier onverwijld over aan de hoge commissie en brengt tevens de directeur van de inrichting waar de geïnterneerde verblijft op de hoogte van het hoger beroep.

§ 2. De hoge commissie doet binnen een maand uitspraak over het beroep, en wel na de geïnterneerde en zijn advocaat te hebben gehoord. Bovendien zijn de bepalingen van artikel 16 van toepassing.

Art. 32

Tegen de beslissingen van de commissie en van de hoge commissie kan geen verzet worden ingesteld.

Art. 33

§ 1. Het openbaar ministerie kan beroep in cassatie instellen tegen beslissingen van de hoge commissie waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden of de definitieve invrijheidstelling al dan niet wordt toegekend of waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden al dan niet wordt herroepen of herzien.

§ 2. De advocaat van de geïnterneerde kan beroep in cassatie instellen tegen de beslissingen van de hoge commissie waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden of de definitieve invrijheidstelling wordt geweigerd of waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden wordt herroepen of herzien.

§ 3. Indien de geïnterneerde van zijn vrijheid benomen is, heeft het cassatieberoep tegen een beslissing waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden of de definitieve invrijheidstelling wordt toegekend schorsende werking.

Het cassatieberoep dient dan ingesteld te worden binnen een termijn van vierentwintig uur vanaf de dag waarop de beslissing aan het openbaar ministerie werd betekend.

Het dossier wordt binnen achtenveertig uur te rekenen vanaf het cassatieberoep aan de griffie van het Hof van Cassatie toegestuurd.

Het Hof van Cassatie beslist binnen dertig dagen te rekenen vanaf het instellen van het cassatieberoep met dien verstande dat de geïnterneerde inmiddels opgesloten blijft.

§ 4. Na een cassatie met verwijzing, neemt de anders samengestelde commissie binnen dertig dagen te rekenen vanaf de uitspraak van dit arrest een beslissing.

CHAPITRE V

Des dispositions relatives aux victimes

Art. 34

À l'égard d'un interné subissant une condamnation d'internement pour un fait visé :

a) aux articles 347bis, 372 à 378, 400 à 404, 407 à 410, 423 à 432 ou 473 à 476 du Code pénal; ou,

b) aux articles 379 à 388 du même code si les faits ont été commis sur ou à l'aide de mineurs; ou,

c) aux articles 393 à 397 du même Code ou pour la tentative punissable de commettre ces faits;

la victime — à condition qu'il s'agisse d'une personne physique —, ou ses ayants droit si elle est décédée, qui a un intérêt légitime et direct, peut fournir des informations sur des conditions particulières à imposer éventuellement dans son intérêt ou être informée concernant les éléments suivants :

a) le fait que la condamnation d'internement a effectivement été mise à exécution ou que l'interné s'est soustrait à son exécution;

b) l'octroi ou le retrait des mesures visées à l'article 17, § 1er, et la modification des conditions imposées dans l'intérêt de la victime;

c) l'octroi, le refus, la révocation de la libération sous conditions et la modification des conditions imposées dans l'intérêt de la victime;

d) l'octroi ou le refus de la libération définitive;

e) le fait que l'interné qui s'est soustrait à la suite de l'exécution de sa condamnation d'internement est réincarcéré;

f) le fait que l'interné est décédé.

Art. 35

§ 1er. Sauf lorsque la victime a clairement fait savoir qu'elle ne souhaitait pas être contactée, le ministère public demande, immédiatement après que la condamnation d'internement est effectivement mise à exécution, si la victime souhaite être informée des faits visés à l'article 34.

Le ministère public en demande confirmation écrite.

HOOFDSTUK V

Bepalingen betreffende de slachtoffers

Art. 34

Ten aanzien van een geïnterneerde die een veroordeling tot internering ondergaat voor een feit bedoeld in :

a) de artikelen 347bis, 372 tot 378, 400 tot 404, 407 tot 410, 423 tot 432 of 473 tot 476 van het Strafwetboek; of,

b) de artikelen 379 tot 388 van hetzelfde wetboek indien die feiten gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming; of,

c) de artikelen 393 tot 397 van hetzelfde Wetboek of de strafbare poging tot deze feiten;

kan het slachtoffer, mits het een natuurlijk persoon is, of zijn rechthebbenden zo het overleden is, en voor zover het daarbij een direct en legitiem belang heeft, informatie verstrekken over eventueel in zijn belang op te leggen bijzondere voorwaarden of geïnformeerd worden over :

a) het feit dat de veroordeling tot internering effectief in uitvoering werd gebracht of het feit dat de geïnterneerde zich heeft onttrokken aan de tenuitvoerlegging;

b) de toekenning of de intrekking van de maatregelen bedoeld in artikel 17, § 1, en de wijziging van de in het belang van het slachtoffer opgelegde voorwaarden;

c) de toekenning, de weigering, de herroeping van de invrijheidstelling onder voorwaarden en de wijziging van de in het belang van het slachtoffer opgelegde voorwaarden;

d) de toekenning of de weigering van de definitieve invrijheidstelling;

e) het feit dat de geïnterneerde die zich onttrokken heeft aan de tenuitvoerlegging van de veroordeling tot internering wederopgenomen is;

f) het feit dat de geïnterneerde overleden is.

Art. 35

§ 1. Behoudens wanneer het slachtoffer eerder duidelijk te kennen heeft gegeven dat het niet wenst dat er contact wordt opgenomen, vraagt het openbaar ministerie onmiddellijk nadat de veroordeling tot internering in uitvoering is gebracht of het slachtoffer wenst geïnformeerd te worden over één van de feiten bedoeld in artikel 34.

Het openbaar ministerie vraagt hiervan schriftelijke bevestiging.

En outre, le ministère public recueille les informations que la victime souhaite fournir sur des conditions particulières à imposer éventuellement dans son intérêt.

Le ministère public transmet immédiatement la confirmation écrite et les informations à la commission compétente.

§ 2. La victime peut révoquer en tout ou en partie, par écrit au ministère public, son souhait d'être informée. Le ministère public en informe immédiatement la commission compétente.

§ 3. La victime peut à tout moment fournir des informations complémentaires au ministère public sur des conditions particulières à imposer éventuellement dans son intérêt. Le ministère public transmet immédiatement ces informations à la commission compétente.

Art. 36

Lorsque la commission ou le cas échéant, la commission supérieure, examine la libération sous conditions d'un interné, la victime, ou ses ayants droit si elle est décédée, est entendue à sa demande à propos des conditions devant être imposées dans son intérêt.

La victime est entendue en l'absence de l'interné qui est représenté par son avocat.

La victime peut se faire assister par son avocat, par le délégué d'un organisme public ou d'une association agréée à cette fin par le Roi.

Si la commission accepte la demande de la victime ou, le cas échéant, de ses ayants droit, elle l'en informe par lettre au moins dix jours avant la date de l'audience.

Si la commission rejette la demande, elle motive sa décision et la notifie à la victime dans les dix jours par lettre. Cette décision n'est susceptible d'aucun recours.

Art. 37

Le jour où est communiquée à l'interné la décision selon laquelle est octroyée une des mesures visées à l'article 17, § 1er, ou selon laquelle est octroyée ou refusée la libération sous conditions ou la libération définitive, la commission ou, en cas d'urgence, son président ou, en cas de recours, la commission supérieure, informe la victime par lettre de cette décision

Tevens wint het openbaar ministerie de inlichtingen in die het slachtoffer wenst te verstrekken over eventueel in zijn belang op te leggen bijzondere voorwaarden.

Het openbaar ministerie bezorgt de schriftelijke bevestiging en de inlichtingen onmiddellijk aan de commissie onder wiens bevoegdheid de geïnterneerde ressorteert.

§ 2. Het slachtoffer kan zijn wens om geïnformeerd te worden schriftelijk, geheel of gedeeltelijk, herroepen bij het openbaar ministerie. Het openbaar ministerie stelt de commissie onder wiens bevoegdheid de geïnterneerde ressorteert hiervan onmiddellijk in kennis.

§ 3. Het slachtoffer kan ten allen tijde bijkomende inlichtingen verschaffen aan het openbaar ministerie over eventueel in zijn belang op te leggen bijzondere voorwaarden. Het openbaar ministerie bezorgt deze informatie onmiddellijk aan de commissie onder wiens bevoegdheid de geïnterneerde ressorteert.

Art. 36

Wanneer de commissie, of in voorkomend geval de hoge commissie, de invrijheidstelling onder voorwaarden van een geïnterneerde onderzoekt, wordt het slachtoffer, of zijn rechthebbenden zo het overleden is, op zijn verzoek gehoord aangaande de voorwaarden die in zijn belang moeten worden opgelegd.

Het slachtoffer wordt gehoord in afwezigheid van de geïnterneerde, die door zijn advocaat vertegenwoordigd wordt.

Het slachtoffer kan zich laten bijstaan door zijn raadsman, door de gemachtigde van een overheidsinstelling of een door de Koning hiertoe erkende vereniging.

Indien de commissie het verzoek vanwege het slachtoffer, of in voorkomend geval van zijn rechthebbenden, inwilligt, wordt het minstens tien dagen voor de datum van de zitting per brief hiervan ingelicht.

Indien de commissie het verzoek afwijst, motiveert zij haar beslissing en brengt deze binnen een termijn van tien dagen per brief ter kennis van het slachtoffer. Tegen deze beslissing staat geen rechtsmiddel open.

Art. 37

Op de dag van de kennisgeving aan de geïnterneerde van de beslissing waarbij een van de maatregelen bedoeld in artikel 17, § 1, wordt toegekend of waarbij de invrijheidstelling onder voorwaarden of de definitieve invrijheidstelling wordt toegekend of geweigerd, deelt de commissie of, in spoedeisende gevallen, haar voorzitter, of in geval van hoger

ainsi que des éventuelles conditions imposées dans son intérêt dans la mesure où elle souhaite encore en être informée.

Art. 38

La commission informe la victime par lettre des faits suivants, dans la mesure où elle souhaite encore être informée :

- a) les conditions imposées dans l'intérêt de la victime ont été modifiées au cours de la mesure;
- b) la mesure octroyée est définitivement rapportée;
- c) l'interné se soustrait à la mise en œuvre de sa condamnation d'internement;
- d) l'interné qui s'était soustrait à la poursuite de l'exécution de sa condamnation d'internement est réincarcéré.

Cette communication doit être envoyée dans les deux jours ouvrables après que le fait s'est produit.

Art. 39

La commission informe la victime par lettre, dans la mesure où elle souhaite encore être informée, du décès d'un interné.

Art. 40

Toute utilisation par la victime d'informations obtenues par le biais de la présente loi, qui a pour but et comme conséquence de porter atteinte à la vie privée ou à l'intégrité physique ou morale ou aux biens de tiers, entraîne la perte définitive du droit d'être informé.

TITRE III

De l'internement des condamnés

Art. 41

§ 1er. Les condamnés pour crimes ou délits, qui sont, au cours de leur détention, reconnus être atteints d'un trouble mental qui abolit ou altère gravement leur capacité de discernement ou de contrôle de leurs actes et qui risquent de commettre de nouvelles infractions en raison de leur trouble mental, peuvent être internés en vertu d'une décision du ministre de la Justice rendue sur avis conforme de la commission.

beroep, de hoge commissie, dit feit en de eventueel in het belang van het slachtoffer opgelegde voorwaarden per brief mee aan dit slachtoffer voor zover het nog wenst geïnformeerd te worden.

Art. 38

De commissie deelt volgende feiten per brief mee aan het slachtoffer voor zover het nog wenst geïnformeerd te worden :

- a) de in het belang van het slachtoffer opgelegde voorwaarden worden in de loop van de maatregel gewijzigd;
- b) de toegekende maatregel wordt definitief ingetrokken;
- c) de geïnterneerde onttrekt zich aan de verdere tenuitvoerlegging van zijn veroordeling tot internering;
- d) de geïnterneerde die zich had onttrokken aan de verdere tenuitvoerlegging van zijn veroordeling tot internering wordt wederopgenomen.

Deze kennisgeving wordt binnen twee dagen nadat het feit zich heeft voorgedaan verzonden.

Art. 39

De commissie deelt het feit dat een geïnterneerde overleden is per brief mee aan het slachtoffer voor zover het nog wenst geïnformeerd te worden.

Art. 40

Elk gebruik door het slachtoffer van via deze wet verkregen inlichtingen, dat tot doel en tot gevolg heeft inbreuk te maken op het privé-leven of de fysieke of morele integriteit of de goederen van derden brengt definitief het verlies mee van het recht om geïnformeerd te worden.

TITEL III

Internering van veroordeelde personen

Art. 41

§ 1. Personen veroordeeld wegens misdaden of wanbedrijven bij wie tijdens hun hechtenis een geestesstoornis wordt vastgesteld die hun oordeelsvermogen of de controle over hun daden teniet doet of ernstig aantast én ten aanzien van wie het gevaar bestaat dat zij ten gevolge van hun geestesstoornis misdrijven zullen begaan, kunnen worden geïnterneerd op grond van een beslissing die de minister van Justitie neemt na gelijkluidend advies van de commissie.

Cette dernière peut ordonner une expertise psychiatrique complémentaire et ne remet son avis motivé qu'après avoir entendu le condamné assisté par son avocat et, le cas échéant, par le médecin de son choix.

§ 2. L'internement a lieu dans l'établissement de défense sociale ou dans l'établissement apte agréé désigné conformément à l'article 14. Les articles 15, 16 et 17, §§ 2 et 3, 18, 19, 20 et 21 ainsi que les dispositions relatives aux victimes, sont également applicables.

§ 3. La commission se tient informée de l'état du condamné interné et peut à cet effet se rendre sur le lieu de son internement ou y déléguer un de ses membres ou une personne habilitée par ses soins. Elle peut, soit d'office, soit à la demande du ministère public, du condamné interné ou de son avocat, mettre fin à l'internement avant l'expiration de la peine, lorsque le trouble mental du condamné interné ayant aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes s'est suffisamment amélioré. Dans ce cas, l'exécution de la peine se poursuit et le ministre de la Justice ordonne le retour du condamné à la prison qu'il désigne.

Les dispositions de l'article 16 sont d'application.

§ 4. Si la demande de fin d'internement du condamné ou de son avocat est rejetée, elle ne peut être introduite à nouveau qu'à l'expiration d'un délai de six mois prenant cours à la date du rejet définitif.

§ 5. Pour l'application de la loi relative à la libération conditionnelle, la durée de l'internement est assimilée à la détention.

§ 6. Un recours peut être formé contre la décision de la commission statuant sur une demande visant à mettre fin à l'internement d'un condamné, conformément aux modalités prévues aux articles 30 et 31.

Art. 42

§ 1er. Six mois avant l'expiration de la durée prévue pour la ou les peines subies par un condamné interné en vertu de l'article 41 de la présente loi, la commission procède à l'évaluation de son état mental et recueille à cet effet l'avis du service compétent de l'établissement où séjourne le condamné interné.

L'intéressé est entendu, assisté par son avocat et son médecin s'il en en choisi un. Le condamné interné est représenté par son avocat lorsqu'il est préjudiciable d'examiner en sa présence des questions médicales et psychiatriques qui concernent son état.

Deze laatste kan een aanvullend psychiatrisch deskundigenonderzoek gelasten en legt haar met redenen omkleed advies slechts over na de veroordeelde, bijgestaan door zijn advocaat en in voorkomend geval door de arts van zijn keuze, te hebben gehoord.

§ 2. De internering heeft plaats in de inrichting tot bescherming van de maatschappij of in de erkende geschikte inrichting die wordt aangewezen overeenkomstig artikel 14. Ook de artikelen 15, 16, 17, §§ 2 en 3, 18, 19, 20 en 21 evenals de bepalingen betreffende de slachtoffers zijn van toepassing.

§ 3. De commissie houdt zich op de hoogte van de toestand van de geïnterneerde veroordeelde en kan zich daartoe begeven naar de plaats waar betrokkene is geïnterneerd of kan aldaar een van haar leden of een door haar gemachtigd persoon afvaardigen. Zij kan hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van het openbaar ministerie, van de geïnterneerde veroordeelde of van zijn advocaat een einde maken aan de internering vóór het verstrijken van de straf wanneer de geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast voldoende verbeterd is. In dat geval wordt de tenuitvoerlegging van de straf voortgezet en gelast de minister van Justitie de terugkeer van de veroordeelde naar de gevangenis die hij aanwijst.

De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing.

§ 4. Ingeval het verzoek tot beëindiging van de internering van de veroordeelde of van zijn advocaat wordt verworpen, kan het eerst opnieuw worden ingediend na verloop van een termijn van zes maanden te rekenen vanaf de definitieve verwerping.

§ 5. Voor de toepassing van de wet betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling wordt de duur van de internering gelijkgesteld met detentie.

§ 6. Tegen de beslissing van de commissie die uitspraak doet over een verzoek gericht op de beëindiging van de internering van een veroordeelde kan beroep worden ingesteld op de wijze omschreven in de artikelen 30 en 31.

Art. 42

§ 1. Zes maanden voor het verstrijken van de duur van de straf of straffen van een veroordeelde geïnterneerd op grond van artikel 41 verricht de commissie een evaluatie van zijn geestestoestand, waarbij zij het advies inwint van de bevoegde dienst van de inrichting waar de geïnterneerde veroordeelde verblijft.

Betrokkene wordt gehoord, daarbij bijgestaan door zijn advocaat en zijn arts indien hij er één gekozen heeft. De geïnterneerde veroordeelde wordt door zijn advocaat vertegenwoordigd ingeval het schadelijk is medisch-psychiatrische vragen in verband met de toestand van de geïnterneerde in zijn aanwezigheid te behandelen.

Pendant quatre jours avant l'audience, le condamné interné, son avocat et son médecin s'il en a choisi un peuvent prendre connaissance de l'évaluation effectuée.

La commission peut, par décision motivée, décider de ne pas mettre le dossier à disposition de l'interné si elle estime que cela entraînerait un préjudice grave pour son état mental. Elle communique sa décision à l'interné, à son avocat et à son médecin s'il en a choisi un.

Les débats ont lieu à huis clos.

§ 2. Si l'état mental du condamné interné ne s'est pas suffisamment amélioré, en manière telle qu'il met gravement en péril sa santé et sa sécurité ou constitue une menace grave pour la vie ou l'intégrité d'autrui, la commission le constate dans un avis motivé qu'elle communique avec le dossier du condamné interné au ministère public, lequel agit conformément à l'article 22bis de la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux.

§ 3. Au moment où le condamné interné a subi sa ou ses peines, son dossier est automatiquement retiré à la compétence de la commission.

TITRE IV

De l'exécution simultanée de l'internement et de la condamnation à une peine privative de liberté

Art. 43

La personne à l'égard de laquelle sont exécutées une condamnation d'internement ainsi qu'une condamnation à une peine privative de liberté subit ces décisions judiciaires simultanément.

Au cours de son internement, la personne visée à l'alinéa précédent relève exclusivement du statut de l'interné.

Les dispositions des articles 14, 15, 16, 17, §§ 2 et 3, 18, 19, 20, 21 ainsi que les dispositions relatives aux victimes lui sont dès lors applicables.

Art. 44

§ 1er. La commission peut d'office ou à la requête du ministère public, de l'interné ou de son avocat mettre fin à l'internement avant le terme de la peine privative de liberté si le trouble mental s'est suffisamment amélioré. Dans ce cas, l'exécution de la peine

Gedurende vier dagen voorafgaand aan de zitting kunnen de geïnterneerde veroordeelde, zijn advocaat en zijn arts, indien hij er één gekozen heeft, kennis nemen van de verrichte evaluatie.

De commissie kan bij een gemotiveerde beslissing de evaluatie niet ter beschikking stellen van de geïnterneerde veroordeelde indien dit een klaarblijkelijk ernstig nadeel voor zijn geestestoestand zou meebrengen. Zij deelt haar beslissing mee aan de geïnterneerde veroordeelde, zijn advocaat en zijn arts, indien hij er één gekozen heeft.

De debatten worden met gesloten deuren gehouden.

§ 2. Ingeval de geestesstoornis van de geïnterneerde veroordeelde niet voldoende verbeterd is, waardoor hij zijn gezondheid en zijn veiligheid ernstig in gevaar kan brengen of een ernstige bedreiging kan vormen voor andermans leven of integriteit, stelt de commissie zulks vast in een met redenen omkleed advies dat zij samen met het dossier van de geïnterneerde veroordeelde aan het openbaar ministerie bezorgt, die handelt overeenkomstig artikel 22bis van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke.

§ 3. Op het ogenblik dat de geïnterneerde veroordeelde zijn straf of straffen heeft ondergaan, wordt zijn dossier van rechtswege onttrokken aan de bevoegdheid van de commissie.

TITEL IV

Gelijktijdig ondergaan van de internering en de veroordeling tot een vrijheidsbenemende straf

Art. 43

De persoon ten aanzien van wie zowel een veroordeling tot internering als een veroordeling tot een vrijheidsbenemende straf tenuitvoergelegd is, ondergaat deze rechterlijke beslissingen gelijktijdig.

Gedurende zijn internering wordt de persoon bedoeld in het eerste lid uitsluitend aan het statuut van geïnterneerde onderworpen.

De bepalingen van artikel 14, 15, 16, 17, §§ 2 en 3, 18, 19, 20, 21 evenals de bepalingen betreffende slachtoffers zijn derhalve op hem van toepassing.

Art. 44

§ 1. De commissie kan ambtshalve of op verzoek van het openbaar ministerie, van de geïnterneerde of van zijn advocaat de internering beëindigen vóór het verstrijken van de vrijheidsbenemende straf wanneer de geestesstoornis voldoende verbeterd is. In dat geval

privative de liberté se poursuit dans la prison désignée par le fonctionnaire de placement.

Les dispositions de l'article 16 sont applicables.

§ 2. Si la demande de l'interné ou de son avocat visant à mettre fin à l'internement est rejetée, elle ne peut être à nouveau introduite qu'à l'expiration d'un délai de six mois prenant cours à la date du rejet définitif.

§ 3. Un recours peut être formé contre la décision de la commission statuant sur une demande visant à mettre fin à l'internement de la manière décrite aux articles 30 et 31.

§ 4. Les dispositions des articles 29, 32, 33 ainsi que les dispositions relatives aux victimes sont applicables.

Art. 45

Si la personne visée à l'article 43 a subi ses peines privatives de liberté, les dispositions du titre II lui sont intégralement applicables.

TITRE V

Dispositions générales — modificatives et abrogatoires — Entrée en vigueur de la loi

CHAPITRE Ier

Dispositions générales

Art. 46

Les juridictions et les commissions compétentes ne pourront statuer sur les demandes d'internement ou de mise en liberté qu'à l'égard des personnes concernées assistées ou représentées par un avocat.

Il en va de même pour les condamnés qui sollicitent la fin de leur internement.

Si l'intéressé n'a pas choisi d'avocat, le président de la commission ou de la commission supérieure en désigne un d'office.

Art. 47

Les dispositions concernant les poursuites en matière criminelle et correctionnelle sont applicables aux procédures prévues par la présente loi, sous réserve des dérogations qu'elle établit.

wordt de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende straf voortgezet in de gevangenis aangewezen door de plaatsingsambtenaar.

De bepalingen van artikel 16 zijn van toepassing.

§ 2. Ingeval het verzoek tot beëindiging van de internering van de betrokkene of van zijn advocaat wordt verworpen, kan het eerst opnieuw worden ingediend na verloop van een termijn van zes maanden te rekenen vanaf de definitieve verwerping.

§ 3. Tegen de beslissing van de commissie die uitspraak doet over een verzoek gericht op de beëindiging van de internering kan beroep worden ingesteld op de wijze omschreven in de artikelen 30 en 31.

§ 4. De bepalingen van artikel 29, 32, 33 evenals de bepalingen betreffende de slachtoffers zijn van toepassing.

Art. 45

Indien de persoon vermeld in artikel 43 zijn vrijheidsbenemende straffen heeft ondergaan, zijn de bepalingen van titel II integraal op hem van toepassing.

TITEL V

Algemene bepalingen — wijzigings-enopheffingsbepalingen — inwerkingtreding van de wet

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Art. 46

De rechtscolleges en de bevoegde commissies kunnen over de verzoeken tot internering of tot invrijheidstelling slechts uitspraak doen ten aanzien van de betrokken personen bijgestaan of vertegenwoordigd door een advocaat.

Hetzelfde geldt voor veroordeelden die om beëindiging van hun internering verzoeken.

Indien betrokkene geen advocaat heeft gekozen, wijst de voorzitter van de commissie of van de hoge commissie er ambtshalve een aan.

Art. 47

De bepalingen betreffende de vervolgingen in correctionele en criminele zaken zijn toepasselijk op de bij deze wet voorgeschreven procedures, behoudens de afwijkingen die zij bepaalt.

Art. 48

Les dispositions de la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient s'appliquent aux personnes internées, hormis les dérogations prévues par la présente loi et la loi du 22 août 2002.

Art. 49

L'interné a le droit de consulter son dossier de patient.

Le praticien professionnel tel qu'il est visé par la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient peut refuser cette consultation s'il estime qu'elle risque de causer manifestement un préjudice grave pour la santé mentale de l'interné. Le cas échéant, l'interné a le droit de consulter indirectement son dossier de patient, par l'intermédiaire d'un praticien professionnel désigné par lui.

Art. 50

Les frais liés aux soins prodigués aux internés séjournant en exécution de la présente loi dans des établissements aptes agréés sont à la charge de l'État.

CHAPITRE II

Dispositions modificatives

Art. 51

L'article 71 du Code pénal est remplacé par la disposition suivante: «Il n'y a pas d'infraction lorsque l'accusé ou le prévenu était atteint au moment des faits d'un trouble mental qui a aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes ou lorsqu'il a été contraint par une force à laquelle il n'a pu résister.»

Art. 52

L'article 19, alinéa 1er, de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police est remplacée par la disposition suivante:

«Les services de police surveillent les internés qui leur sont signalés comme bénéficiant d'une permission de sortir, d'un congé, d'une absence prolongée ou d'une semi-liberté ou mis en liberté sous conditions sur décision de la commission compétente pour la libération conditionnelle des condamnés et le suivi des internés.

Art. 48

De bepalingen van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt zijn van toepassing op de geïnterneerde personen, behoudens de afwijkingen die deze wet en de wet van 22 augustus 2002 bepalen.

Art. 49

De geïnterneerde heeft recht op inzage in het hem betreffende patiëntendossier.

De beroepsbeoefenaar zoals bedoeld in de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt kan deze inzage weigeren indien dit een klaarblijkelijk ernstig nadeel voor de geestestoestand van de geïnterneerde zou meebrengen. In voorkomend geval heeft de geïnterneerde het recht om onrechtstreeks, door bemiddeling van een door hem aangewezen beroepsbeoefenaar, het patiëntendossier dat over hem werd samengesteld te raadplegen.

Art. 50

De kosten voor de zorgen die verstrekt worden aan geïnterneerden die op grond van deze wet in erkende geschikte inrichtingen verblijven komen ten laste van de Staat.

HOOFDSTUK II

Wijzigingsbepalingen

Art. 51

Artikel 71 van het Strafwetboek wordt vervangen als volgt: «Er is geen misdrijf wanneer de beschuldigde of de beklaagde op het tijdstip van de feiten leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig heeft aangetast, of wanneer hij gedwongen werd door een macht waaraan hij niet heeft kunnen weerstaan.»

Art. 52

Artikel 19, eerste lid, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt wordt vervangen als volgt:

«De politiediensten houden toezicht op de geïnterneerden die hun gemeld zijn als hebbende een uitgangsvergunning, verlof, verlengde afwezigheid of een halve vrijheid of die onder voorwaarden in vrijheid zijn gesteld op beslissing van de bevoegde commissie voor de voorwaardelijke invrijheidstelling van veroordeelde gedetineerden en de opvolging van geïnterneerden.

Ils veillent également au respect des conditions imposées aux internés en liberté qui leur ont été communiquées à cet effet.»

Art. 53

§ 1er. L'intitulé du titre IV*bis* du Code civil est remplacé par l'intitulé suivant:

«De la réparation du dommage causé par les malades mentaux».

§ 2. L'article 1386*bis*, alinéa 1er, du Code civil est remplacé par la disposition suivante:

«Lorsqu'une personne, au moment des faits, est atteinte d'un trouble mental ayant aboli ou gravement altéré sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes, cause un dommage à autrui, le juge peut la condamner à tout ou partie de la réparation à laquelle elle serait astreinte si elle possédait sa capacité de discernement ou de contrôle de ses actes.»

Art. 54

Dans les articles 8 et 9 de la loi du 23 mai 1990 sur le transfèrement inter-étatique des personnes condamnées, les mots «la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude» sont remplacés par les mots «la loi relative à l'internement des délinquants atteints d'un trouble mental».

Art. 55

Dans l'article 488*bis*, a) du Code civil, inséré par la loi du 28 juillet 1991, les mots «ou l'interné» sont insérés entre les mots «Le majeur» et les mots «qui, en raison de son état de santé».

Art. 56

L'article 488*bis*, b), § 1er, alinéa 1er du Code civil, inséré par la loi du 28 juillet 1991, est complété comme suit:

«Le juge de paix du lieu où l'interné est placé ou a été placé est également compétent pour pourvoir ce dernier d'un administrateur provisoire.»

Art. 57

Dans l'article 488*bis*, d), alinéa 2 du Code civil, inséré par la loi du 28 juillet 1991, sont apportées les modifications suivantes:

1° le deuxième alinéa est remplacé comme suit:

«La mission de l'administrateur provisoire cesse de plein droit dès l'entrée en fonction du représentant

Zij houden eveneens toezicht op de naleving van de hen daartoe meegedeelde voorwaarden die aan de in vrijheid verkerende geïnterneerden zijn opgelegd.»

Art. 53

§ 1. Het opschrift van titel IV*bis* van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Vergoeding van schade veroorzaakt door geesteszieken».

§ 2. Artikel 1386*bis*, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Wanneer aan een persoon schade wordt berokkend door een persoon welke op het tijdstip van de feiten leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of ernstig aangetast, kan de rechter deze laatste veroordelen tot gehele of gedeeltelijke betaling van de schadevergoeding waartoe hij gehouden zou zijn mocht hij over zijn normaal oordeelsvermogen beschikken of de controle over zijn daden hebben.»

Art. 54

In de artikelen 8 en 9 van de wet van 23 mei 1990 inzake de overbrenging tussen Staten van de gevoniste personen, worden de woorden «de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers» vervangen door de woorden «de wet betreffende de internering van delinquenten met een geestesstoornis».

Art. 55

In artikel 488*bis*, a) van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 juli 1991, worden de woorden «of de geïnterneerde» ingevoegd tussen de woorden «De meerderjarige» en de woorden «die, geheel of gedeeltelijk,».

Art. 56

Artikel 488*bis*, b), § 1, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 juli 1991, wordt aangevuld als volgt:

«De vrederechter van de plaats waar betrokkene is of was geïnterneerd, is eveneens bevoegd om aan deze laatste een voorlopig bewindvoerder toe te voegen.»

Art. 57

In artikel 488*bis*, d), tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 juli 1991, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen als volgt:

«De opdracht van de voorlopig bewindvoerder eindigt van rechtswege zodra de wettelijke vertegen-

légal nommé en cas d'interdiction de la personne protégée, en cas de désignation d'un administrateur provisoire en vertu de l'article 1246 du Code judiciaire, en cas de placement de ladite personne sous statut de minorité prolongée ou en cas d'octroi de la libération définitive à l'interné.»;

2° le deuxième alinéa est complété comme suit :

«Le ministère public informe le juge de paix de la libération définitive de l'interné. Celui-ci est également informé de la libération sous conditions de l'interné.».

Art. 58

À la loi du 1er juillet 1964 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels, modifiée par les lois du 17 juillet 1990, du 20 juillet 1990, du 10 février 1998, du 5 mars 1998, du 7 mai 1999, du 28 novembre 2000 et du 29 avril 2001, sont apportées les modifications suivantes :

1° L'intitulé de la loi est remplacé comme suit :

«Loi relative à la mise à la disposition du gouvernement».

2° Les chapitres I à VI inclus et le chapitre VIII de la loi sont abrogés.

3° Le chapitre VII de la loi est abrogé et remplacé comme suit :

«Article 1er. — Dans les cas prévus aux articles 54 et 57 du Code pénal, à moins que la peine antérieure n'ait été prononcée pour un crime politique, les récidivistes sont mis, par l'arrêt de condamnation, à la disposition du gouvernement pendant vingt ans après l'expiration de leur peine.

Art. 2. — Les récidivistes, dans les cas prévus aux articles 56 et 57 du Code pénal, peuvent être mis, par le jugement ou l'arrêt de condamnation, à la disposition du gouvernement pendant dix ans après l'expiration de leur peine si celle-ci est de un an de prison au moins. Ils peuvent être mis à la disposition du gouvernement pour un terme de cinq ans à dix ans, après l'expiration de leur peine, si celle-ci est inférieure à un an de prison.

La même mesure peut être prise en cas de récidive de crime sur délit et à l'égard de quiconque, ayant commis, depuis quinze ans au moins, trois infractions qui ont entraîné chacune un emprisonnement correctionnel d'au moins six mois, apparaît comme présentant une tendance persistante à la délinquance.

woordiger, benoemd in geval van onbekwaamverklaring van de beschermde persoon, zijn taak aanvat, in geval van toevoeging van een voorlopig bewindvoerder krachtens artikel 1246 van het Gerechtelijk Wetboek, in geval van verklaring van de staat van verlengde minderjarigheid of ingeval van toekenning van de definitieve invrijheidstelling aan de geïnterneerde.»;

2° het tweede lid wordt aangevuld als volgt :

«Het openbaar ministerie geeft de vrederechter kennis van de definitieve invrijheidstelling van de geïnterneerde. De vrederechter wordt ook in kennis gesteld van de invrijheidstelling onder voorwaarden van de geïnterneerde.»

Art. 58

In de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten, gewijzigd bij de wetten van 17 juli 1990, van 20 juli 1990, van 10 februari 1998, van 5 maart 1998, van 7 mei 1999, van 28 november 2000 en van 29 april 2001, worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het opschrift van de wet wordt vervangen als volgt :

«Wet op de terbeschikkingstelling van de regering».

2° De hoofdstukken I tot en met VI en hoofdstuk VIII van de wet worden opgeheven.

3° Hoofdstuk VII van de wet wordt opgeheven en vervangen als volgt :

«Artikel 1. — In de gevallen bepaald bij de artikelen 54 en 57 van het Strafwetboek, worden de recidivisten, behalve indien de vroegere straf voor een politieke misdaad werd opgelegd, bij het arrest van veroordeling gedurende twintig jaar na afloop van hun straf ter beschikking van de regering gesteld.

Art. 2. — De recidivisten kunnen in de gevallen bepaald bij de artikelen 56 en 57 van het Strafwetboek, bij het vonnis of het arrest van veroordeling ter beschikking van de regering worden gesteld gedurende tien jaar na afloop van hun straf, indien deze ten minste één jaar gevangenis bedraagt. Zij kunnen ter beschikking van de regering worden gesteld voor een termijn van vijf jaar tot tien jaar, na afloop van hun straf, indien deze minder bedraagt dan één jaar gevangenis.

Dezelfde maatregel kan worden getroffen in geval van herhaling van misdaad na wanbedrijf en ten aanzien van wie ook die, na sedert vijftien jaar ten minste drie misdrijven te hebben gepleegd welke elk een correctionele gevangenisstraf van ten minste zes maanden hebben medegebracht, een aanhoudende neiging tot wetsovertredingen blijkt te hebben.

Le présent article ne s'applique pas lorsque les condamnations antérieures ont été prononcées pour des infractions politiques ni lorsque la nouvelle infraction est politique.

Il ne sera pas tenu compte de la condamnation ayant donné lieu à réhabilitation.

Art. 3. — La personne condamnée sur la base des articles 372, 373, alinéa 2, 375, 376, 377, alinéas 1er et 2, ainsi que 4 à 6, du Code pénal peut, par jugement ou arrêt de condamnation, être mise à la disposition du gouvernement pendant une période de maximum dix ans à l'expiration de sa peine si celle-ci est supérieure à un an sans sursis.

Sans préjudice des dispositions de l'article 1er, la personne condamnée peut en cas d'une nouvelle condamnation à une peine de plus d'un an sans sursis pour une des infractions visées à l'alinéa précédent, commise pendant le délai prévu à l'article 56 du Code pénal, être mise à la disposition du gouvernement pendant une période de maximum vingt ans à l'expiration de sa peine.

Art. 4. — Dans le cas où la mesure n'est pas prescrite par la loi, les procédures relatives aux infractions qui forment la base de la récidive sont jointes au dossier de la poursuite et les motifs de la décision y sont spécifiés.

Art. 5. — À l'expiration de leur peine d'emprisonnement, les condamnés mis à la disposition du gouvernement sont placés sous la surveillance du ministre de la Justice qui peut les laisser en liberté sous les conditions qu'il détermine, ou ordonner leur internement.

Lorsqu'il s'agit d'une personne mise à la disposition du gouvernement pour des faits visés aux articles 372 à 377 du Code pénal, ou pour des faits visés aux articles 379 à 387 du même Code lorsque ceux-ci ont été commis sur des mineurs ou avec leur participation, le ministre ne pourra la remettre en liberté qu'après avoir obtenu l'avis d'un service spécialisé dans la guidance ou le traitement des délinquants sexuels.

S'il impose comme condition l'obligation de suivre une guidance ou un traitement, le ministre désigne le service compétent ou la personne compétente.

Ledit service ou la ladite personne qui accepte la mission adresse au ministre, dans le mois qui suit le début de cette guidance ou de ce traitement, et chaque fois que ce service ou cette personne l'estime utile, ou sur invitation du ministre, et au moins une fois tous les six mois, un rapport de suivi sur la guidance ou le traitement.

Le rapport visé à l'alinéa 4 porte sur les points suivants: les présences effectives de l'intéressé aux consultations proposées, les absences injustifiées, la

Dit artikel is niet van toepassing wanneer de vroegere veroordelingen werden uitgesproken wegens politieke misdrijven, noch wanneer het nieuwe misdrijf van politieke aard is.

Er zal geen rekening worden gehouden met een veroordeling die tot eerherstel aanleiding heeft gegeven.

Art. 3. — De veroordeelde op grond van de artikelen 372, 373, tweede lid 375, 376, 377, eerste en tweede lid, en vierde tot zesde lid, van het Strafwetboek kan, bij het vonnis of het arrest van veroordeling, ter beschikking van de regering worden gesteld gedurende een termijn van maximaal tien jaar na afloop van zijn straf indien die meer dan een jaar zonder uitstel bedraagt.

Onverminderd de toepassing van artikel 1, kan hij in geval van een nieuwe veroordeling tot een straf van meer dan een jaar zonder uitstel wegens een van de in het eerste lid bedoelde strafbare feiten, gepleegd binnen de termijn bepaald bij artikel 56 van het Strafwetboek, gedurende een termijn van maximaal twintig jaar na afloop van zijn straf ter beschikking worden gesteld van de regering.

Art. 4. — Ingeval de maatregel niet door de wet is voorgeschreven, worden de procedures betreffende de misdrijven die als grondslag van de herhaling gelden, bij het dossier der vervolging gevoegd en de gronden van de beslissing worden erin omschreven.

Art. 5. — Na afloop van hun gevangenisstraf worden de veroordeelden die ter beschikking van de regering zijn gesteld, onder het toezicht geplaatst van de minister van Justitie, die hen in vrijheid kan laten onder de door hem bepaalde voorwaarden, of hun internering kan gelasten.

Wanneer het gaat om een persoon die ter beschikking van de regering is gesteld voor feiten bedoeld in de artikelen 372 tot 377 van het Strafwetboek, of voor feiten bedoeld in de artikelen 379 tot 387 indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming, kan de minister deze slechts in vrijheid stellen na het advies te hebben ingewonnen van een dienst gespecialiseerd in de begeleiding of de behandeling van seksuele delinquenten.

Indien hij als voorwaarde het volgen van een begeleiding of behandeling oplegt, dan wijst de minister de daartoe bevoegde dienst of persoon aan.

Deze dienst of persoon die de opdracht aanneemt, brengt aan de minister, binnen de maand na het begin van die begeleiding of behandeling en telkens als die dienst of persoon het nuttig acht, of op verzoek van de minister en ten minste om de zes maanden, verslag uit over de opvolging van de begeleiding of de behandeling.

Het in het vierde lid bedoelde verslag handelt over de volgende punten: de daadwerkelijke aanwezigheden van de betrokkene op de voorgestelde raadplegingen.

cessation unilatérale de la guidance ou du traitement par la personne concernée, les difficultés survenues dans la mise en œuvre de ceux-ci et les situations comportant un risque sérieux pour les tiers.

Le service compétent ou la personne compétente est tenu(e) d'informer le ministre de l'interruption de la guidance ou du traitement.

Art. 6. — Le ministre de la Justice peut ordonner l'internement d'un condamné mis à la disposition du gouvernement :

1° lorsqu'à l'expiration d'une peine privative de liberté, sa réintégration dans la société s'avère impossible;

2° lorsque son comportement en liberté révèle un danger pour la société.

La décision d'internement doit être motivée. Elle précise, selon le cas, soit les éléments propres à la personnalité ou à la situation sociale de l'intéressé qui font obstacle à sa réintégration dans la société, soit les agissements par lesquels il s'est révélé dangereux pour la société et notamment les manquements aux conditions qui lui ont été imposées.

La décision est immédiatement exécutoire. Elle est notifiée à l'intéressé, qui en reçoit copie par le directeur de l'établissement où il est détenu, ou, s'il est en liberté, dans les vingt-quatre heures, par le directeur de l'établissement où il est interné.

Art. 7. — Un condamné mis à la disposition du gouvernement peut se pourvoir contre la décision du ministre qui ordonne son internement, par l'application de l'article 6. Il adresse à cette fin une requête à la chambre du conseil du tribunal de première instance qui a prononcé sa mise à la disposition du gouvernement ou qui a statué en première instance au cas où la mise à la disposition du gouvernement a été prononcée par un arrêt de la cour d'appel, dans les quinze jours de la notification de la décision. Le greffe de la chambre du conseil transmet la requête au procureur du Roi.

Le procureur du Roi communique immédiatement cette requête au ministre qui lui transmet le dossier administratif de l'intéressé et lui fournit toutes les explications qu'il juge utiles. Dans le mois qui suit le dépôt de la requête, le procureur du Roi soumet celle-ci à la chambre du conseil et avertit le requérant au moins huit jours francs à l'avance, par lettre recommandée à la poste, du jour et de l'heure où l'affaire sera traitée.

gen, de ongewettigde afwezigheden, het eenzijdig stopzetten van de begeleiding of de behandeling door de betrokkene, de moeilijkheden die bij de uitvoering daarvan zijn gerezen en de situaties die een ernstig risico inhouden voor derden.

De bevoegde dienst of de bevoegde persoon moet de minister op de hoogte brengen van het stopzetten van de begeleiding of de behandeling.

Art. 6. — De minister van Justitie kan de internering gelasten van een veroordeelde die ter beschikking van de regering is gesteld :

1° wanneer na afloop van een vrijheidsstraf, zijn reclassering onmogelijk blijkt te zijn;

2° wanneer zijn gedragingen in vrijheid een gevaar voor de maatschappij te zien geven.

De beslissing tot internering moet met redenen omkleed zijn. Zij preciseert, naargelang van het geval, ofwel de gegevens in verband met de persoonlijkheid of met de maatschappelijke toestand van de betrokkene die zijn reclassering in de weg staan, ofwel de praktijken waardoor hij een gevaar voor de maatschappij is gebleken en inzonderheid de tekortkomingen in het vervullen van de voorwaarden die hem zijn opgelegd.

De beslissing is onmiddellijk uitvoerbaar. Zij wordt de betrokkene, die er een afschrift van ontvangt, ter kennis gebracht door de directeur van de inrichting waar hij zich in hechtenis bevindt, of, indien hij zich in vrijheid bevindt, binnen vierentwintig uren, door de directeur van de inrichting waar hij geïnterneerd wordt.

Art. 7. — Een ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde kan opkomen tegen de beslissing van de minister die zijn internering gelast op grond van artikel 6. Daartoe richt hij, binnen vijftien dagen na de kennisgeving van de beslissing, een aanvraag tot de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg die de terbeschikkingstelling van de regering heeft uitgesproken of die de zaak in eerste aanleg behandeld heeft indien de terbeschikkingstelling van de regering werd uitgesproken door een arrest van het hof van beroep. De griffie van de raadkamer doet de aanvraag aan de procureur des Konings toekomen.

De procureur des Konings deelt deze aanvraag onmiddellijk mee aan de minister, die hem het administratief dossier van de betrokkene bezorgt en hem elke uitleg verschafft die hij nuttig acht. Binnen een maand na de indiening van de aanvraag, onderwerpt de procureur des Konings deze aan de raadkamer en geeft hij de aanvrager ten minister acht vrije dagen tevoren, bij ter post aangetekende brief, kennis van de dag en het uur waarop de zaak zal worden behandeld.

Sauf dans le cas où la publicité est jugée dangereuse pour l'ordre ou les mœurs, l'audience de la chambre du conseil est publique si le requérant le demande.

Sous peine d'irrecevabilité de sa requête, le requérant doit comparaître en personne. Il peut se faire assister par un avocat. Le dossier est mis à la disposition du requérant et de son conseil avant l'audience, pendant cinq jours au moins.

La chambre du conseil statue dans le mois du dépôt de la requête après avoir entendu le requérant et son conseil ainsi que le ministère public.

Si la chambre du conseil n'a pas statué dans le délai fixé, l'intéressé sera mis en liberté. Toutefois, si la chambre du conseil estime qu'elle ne dispose pas de tous les éléments nécessaires pour pouvoir statuer, elle le constatera dans une ordonnance et demandera au ministère public ou à l'intéressé de lui procurer des informations complémentaires. Cette ordonnance emporte de droit la prorogation de deux semaines du délai prévu à l'alinéa 5.

Le délai dans lequel la chambre du conseil doit statuer sera suspendu pendant le temps de la remise accordée à la demande du requérant ou de son conseil.

La chambre du conseil vérifie uniquement si la décision du ministre est conforme à la loi. Elle ne se prononce pas sur l'opportunité de l'internement. Le cas échéant, elle ordonne la mise en liberté de l'intéressé.

La décision de la chambre du conseil est signifiée à l'intéressé qui en reçoit copie, par le directeur de l'établissement où il est interné.

Art. 8. — Après un an de privation de liberté fondée exclusivement sur une décision d'internement prise conformément à l'article 6, le condamné mis à la disposition du gouvernement interné peut demander au ministre de la Justice d'être remis en liberté.

Cette demande peut être renouvelée d'année en année.

Le ministre statue dans le mois de la demande et peut rejeter celle-ci si la réintégration de l'intéressé dans la société s'avère toujours impossible.

Si le ministre n'a pas statué dans le délai fixé, l'intéressé est mis en liberté.

La décision par laquelle le ministre rejette la demande doit être motivée conformément à l'article 6, alinéa 2, et notifiée à l'intéressé qui en reçoit

Behoudens in de gevallen dat de openbaarheid gevaarlijk wordt geacht voor de orde of de goede zeden, is de terechtzitting van de raadkamer openbaar indien de aanvrager hierom verzoekt.

Op straffe van onontvankelijkheid van zijn aanvraag dient de aanvrager persoonlijk te verschijnen. Hij kan zich laten bijstaan door een advocaat. Het dossier wordt voor de terechtzitting gedurende ten minste vijf dagen ter beschikking gesteld van de aanvrager en zijn raadsman.

De raadkamer doet uitspraak binnen de maand na de indiening van de aanvraag, na de aanvrager en zijn raadsman alsook het openbaar ministerie te hebben gehoord.

Indien de raadkamer binnen de gestelde termijn geen uitspraak heeft gedaan, wordt de betrokkene in vrijheid gesteld. Oordeelt de raadkamer echter dat zij niet over alle nodige gegevens beschikt om te kunnen beslissen, dan stelt zij dit vast in een beschikking en verzoekt het openbaar ministerie of de betrokkene aanvullende inlichtingen te verschaffen. Deze beschikking brengt van rechtswege verlenging mee met twee weken van de termijn bepaald in het vijfde lid.

De termijn waarbinnen de raadkamer uitspraak moet doen, wordt geschorst tijdens de duur van het uitstel verleend op verzoek van de eiser of zijn raadsman.

De raadkamer gaat enkel na of de beslissing van de minister in overeenstemming is met de wet. Zij spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van de internering. In voorkomend geval gelast zij de invrijheidstelling van de betrokkene.

De beslissing van de raadkamer wordt door de directeur van de instelling waar hij geïnterneerd is, ter kennis gebracht van de betrokkene, die er een afschrift van ontvangt.

Art. 8. — Na een jaar vrijheidsbeneming die uitsluitend is gesteund op een beslissing tot internering overeenkomstig artikel 6, kan de geïnterneerde ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde aan de minister van Justitie vragen in vrijheid te worden gesteld.

Die aanvraag kan jaarlijks worden hernieuwd.

De minister beslist binnen een maand na de aanvraag en kan deze afwijzen indien de reclassering van betrokkene nog steeds onmogelijk blijkt.

Indien de minister niet beslist heeft binnen de gestelde termijn, wordt de betrokkene in vrijheid gesteld.

De beslissing waarbij de minister de aanvraag afwijst, moet met redenen zijn omkleed overeenkomstig artikel 6, tweede lid; de directeur van de inrichting

copie par le directeur de l'établissement où il est interné.

Le condamné mis à la disposition du gouvernement interné en application de l'article 6 peut se pourvoir contre la décision du ministre, suivant la procédure prévue à l'article 7.

Art. 9. — Les condamnés, mis à la disposition du gouvernement en vertu des articles 1er, 2 et 3, peuvent demander à être relevés des effets de cette décision. À cette fin, ils adressent leur demande au procureur du Roi près le tribunal de première instance qui a prononcé leur mise à la disposition du gouvernement ou qui a statué en première instance au cas où la mise à la disposition du gouvernement a été prononcée par un arrêt de la cour d'appel. Le procureur du Roi prend toutes les informations qu'il juge nécessaires, en joint le résultat au dossier et soumet celui-ci, avec ses réquisitions, à la chambre du conseil qui statue par décision motivée, après avoir entendu l'intéressé assisté d'un avocat. Sauf dans le cas où la publicité est jugée dangereuse pour l'ordre ou les mœurs, l'audience de la chambre du conseil est publique si le requérant le demande.

Cette demande peut être introduite trois ans après l'expiration de la peine, et ensuite de trois en trois ans, lorsque la durée de la mise à la disposition du gouvernement ne dépasse pas dix ans. Dans les autres cas, la demande peut être introduite au bout de cinq ans et peut être renouvelée de cinq ans en cinq ans.

La décision de la chambre du conseil est signifiée à l'intéressé qui en reçoit copie par le directeur de l'établissement où il est détenu ou par le directeur de l'établissement où il est interné ou par un huissier de justice s'il n'est ni détenu ni interné.

Art. 10. — Le condamné mis à la disposition du gouvernement et le ministère public peuvent appeler devant la chambre des mises en accusation des ordonnances de la chambre du conseil rendues dans les cas prévus par les articles 8 et 9.

L'appel doit être interjeté dans un délai de vingt-quatre heures, qui court contre le ministère public à compter du jour de la décision et contre le condamné mis à la disposition du gouvernement du jour où elle lui est signifiée dans les formes prévues aux articles 8 et 9.

Cette signification est faite dans les vingt-quatre heures si le condamné mis à la disposition du gouvernement est détenu ou interné, et sans désenparer s'il n'est ni détenu ni interné. L'acte de signification

waar de betrokkene is geïnterneerd, geeft hem kennis van die beslissing en overhandigt hem een afschrift daarvan.

De ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde die op grond van artikel 6 wordt geïnterneerd, kan tegen de beslissing van de minister opkomen volgens de procedure bepaald in artikel 7.

Art. 9. — De veroordeelden die ter beschikking van de regering zijn gesteld krachtens de artikelen 1, 2 en 3, kunnen vragen van de gevolgen dezer beslissing ontheven te worden. Daartoe richten zij hun aanvraag tot de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg die hun terbeschikkingstelling van de regering uitgesproken heeft, of die de zaak in eerste aanleg behandeld heeft indien de terbeschikkingstelling van de regering werd uitgesproken door een arrest van het hof van beroep. De procureur des Konings wint alle inlichtingen in die hij nodig acht, voegt de uitslag ervan bij het dossier en onderwerpt dit, met zijn vorderingen, aan de raadkamer die, na de betrokkene in bijzijn van een advocaat te hebben gehoord, uitspraak doet bij een met redenen omklede beslissing. Behoudens in de gevallen dat de openbaarheid gevaarlijk wordt geacht voor de orde of de goede zeden, is de terechtzetting van de raadkamer openbaar indien de aanvrager hierom verzoekt.

Deze aanvraag mag ingediend worden drie jaar na het verstrijken van de straf, en vervolgens om de drie jaar, wanneer de duur van de terbeschikkingstelling van de regering tien jaar niet te boven gaat. In de overige gevallen mag de aanvraag worden ingediend na vijf jaar en mag zij om de vijf jaar worden hernieuwd.

De beslissing van de raadkamer wordt ter kennis gebracht van de betrokkene, die er een afschrift van ontvangt, door de directeur van de instelling waar hij gevangen gehouden wordt of door de directeur van de instelling waar hij geïnterneerd is, of door een gerechtsdeurwaarder als hij noch gevangen gehouden wordt noch geïnterneerd is.

Art. 10. — De ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde en het openbaar ministerie kunnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling hoger beroep instellen tegen de beschikkingen van de raadkamer gegeven in de gevallen bedoeld in de artikelen 8 en 9.

Het hoger beroep moet worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uur, die ten aanzien van het openbaar ministerie loopt te rekenen van de dag van de beslissing en ten aanzien van de ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde te rekenen van de dag waarop die hem betekend is op de wijzen voorzien in de artikelen 8 en 9.

Deze betekening wordt gedaan binnen vierentwintig uur als de ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde gevangen gehouden wordt of geïnterneerd is, en onverwijld als hij noch gevangen

contient avertissement du droit qui lui est accordé d'appeler et du délai dans lequel il doit être exercé.

La déclaration d'appel est faite au greffe du tribunal qui a rendu la décision attaquée et est consignée au registre des appels en matière correctionnelle.

Les pièces sont, s'il échet, transmises par le procureur du Roi au procureur général près la cour d'appel.

Le conseil du condamné mis à la disposition du gouvernement est avisé par le greffier de la cour.

Il est statué sur l'appel toutes affaires cessantes; le ministère public, le condamné interné mis à la disposition du gouvernement et son conseil sont entendus.

Les choses restent en l'état jusqu'à la décision sur l'appel pourvu qu'elle intervienne dans les quinze jours de la déclaration d'appel; le condamné interné mis à la disposition du gouvernement est mis en liberté si la décision n'est pas rendue dans ce délai.

Le délai est suspendu pendant le temps de la remise accordée à la demande de la défense.

Sauf dans les cas où la publicité est jugée dangereuse pour l'ordre ou les mœurs, l'audience de la chambre des mises en accusation est publique si le condamné mis à la disposition du gouvernement le demande.»

CHAPITRE III

Dispositions abrogatoires — Entrée en vigueur de la loi

Art. 59

Le Roi fixe la date d'entrée en vigueur de la présente loi.

30 octobre 2003.

gehouden wordt noch geïnterneerd is. In de akte van betekening wordt hem kennis gegeven van het hem toekomende recht van hoger beroep en van de termijn waarbinnen dit moet worden uitgeoefend.

De verklaring van hoger beroep werd gedaan op de griffie van de rechtbank die uitspraak deed, en wordt ingeschreven in het register van hoger beroep in correctionele zaken.

De stukken worden waar het behoort door de procureur des Konings bezorgd aan de procureur-generaal bij het hof van beroep.

De raadsman van de ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde wordt verwittigd door de griffier van het hof.

Over het hoger beroep wordt uitspraak gedaan met voorrang boven alle andere zaken, het openbaar ministerie, de ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde en zijn raadsman worden gehoord.

De stand van zaken blijft ongewijzigd totdat over het hoger beroep is beslist, voor zover dit geschiedt binnen vijftien dagen nadat het beroep is ingesteld; de geïnterneerde ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde wordt in vrijheid gesteld als de uitspraak niet is geveld binnen die termijn.

De termijn wordt geschorst tijdens de duur van het uitstel verleend op verzoek van de verdediging.

Behoudens in de gevallen dat de openbaarheid gevaarlijk wordt geacht voor de orde of de goede zeden, is de terechtzitting van de Kamer van inbeschuldigingstelling openbaar indien de ter beschikking van de regering gestelde veroordeelde hieromtrent verzoekt.»

HOOFDSTUK III

Opheffingsbepalingen — Inwerkingtreding van de wet

Art. 59

De Koning bepaalt de datum van de inwerkingtreding van deze wet.

30 oktober 2003.

Stefaan DE CLERCK.
Mia DE SCHAMPHELAERE.
Ludwig CALUWÉ.
Sabine de BETHUNE.
Hugo VANDENBERGHE.